

"АЗНАКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ"
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК СОВЕТЫ

КАРАР

2012 елның 28 мае, № 154-21

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ "АЗНАКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ"
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК УСТАВЫ ТУРЫНДА
(ЯҢА РЕДАКЦИЯДӘ)

Үзгәрүче документлар исемлеге

(Азнакай район Советы карарлары редакциясендә

2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы, 2014 елның 12 августындагы
316-45 номерлы, 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы,
07.12.2015 N 17-3, 18.08.2016 N 60-9, 22.03.2017 N 104-17,
27.12.2017 №166-24)

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясы, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы, Татарстан Республикасы "Азнакай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставының 99, 100, 101 статьялары нигезендә һәм Татарстан Республикасы "Азнакай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставы проекты буенча ачык тыңлаулар нәтижеләрен исәпкә алып, Азнакай район Советы **караp чыгарды:**

1. Татарстан Республикасы "Азнакай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә кабул итәргә (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Азнакай район Советының 2005 елның 2 декабрдәге 20-3 номерлы карары (2006 елның 14 апрелендәге 61-9 номерлы, 2007 елның 15 июлендәге 99-14 номерлы, 2007 елның 19 апрелендәге 105-15 номерлы, 2007 елның 28 маендагы 120-16 номерлы, 2007 елның 23 июлендәге 129-18 номерлы, 2008 елның 25 декабрдәге 236-33 номерлы, 2008 елның 21 гыйнварындагы 250-34 номерлы, 2010 елның 26 мартындагы 322-45 номерлы, 2010 елның 29 апрелендәге 331-46 номерлы карарлары белән кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

3. Әлеге карарны Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatar.ru>.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы "Азнакай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге Уставын яңа редакциядә дәүләт теркәвенә алу өчен Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә жиберергә.

5. Әлеге карар федераль законнар нигезендә үз көченә керә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Азнакай район Советының законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре

буенча даими комиссиягә (Рәис - Д. М. Вәлиевка йөкләргә.)

Рәис урынбасары
Н. М.Нәгыймов

Татарстан Республикасы
Азнакай район Советының
2012 елның 28 мае, № 154-21
карары белән кабул ителде
ТР Азнакай район
Советы рәисе урынбасары

_____ Н.М.НАГЫЙМОВ

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
“АЗНАКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ”
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
УСТАВЫ**

Үзгәрүче документлар исемлеге
(Азнакай район Советы карарлары редакциясендә
2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы, 2014 елның 12 августындагы 316-
45 номерлы, 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы,
18.08.2016 N 60-9, 22.03.2017 N 104-17, от 27.12.2017 N 166-24

I БҮЛЕК. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Муниципаль район һәм аның статусы

1. "Азнакай муниципаль районы" муниципаль берәмлеге муниципаль район статусын алды.

2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме - "Азнакай муниципаль районы" (алга таба текст буенча - район).

2 статья. Районның территорияль төзелеше

1. Район территориясе составына түбәндәге жирлекләр керә:

" Азнакай шәһәре",

" Актүбә шәһәр тибындагы поселогы ",

"Әгерже авыл жирлеге",
"Әлкәй авыл жирлеге",
"Әсәй авыл жирлеге",
"Балтач авыл жирлеге",
"Бирючевка авыл жирлеге",
"Вахит авыл жирлеге",
"Югары-Стәрле авыл жирлеге",
"Илбәк авыл жирлеге",
"Кәкре-Елга авыл жирлеге",
"Карамалы авыл жирлеге",
"Мәлбагыш авыл жирлеге",
"Мәсгут авыл жирлеге",
"Микулино авыл жирлеге",
"Сәпәй авыл жирлеге",
"Сарлы авыл жирлеге",
"Сукаеш авыл жирлеге",
"Тат.Шуган авыл жирлеге",
"Түйкә авыл жирлеге",
"Тымытык авыл жирлеге",
"Уразай авыл жирлеге",
"Урманай авыл жирлеге",
"Урсай авыл жирлеге",
"Учәлле авыл жирлеге",
"Чалпы авыл жирлеге",
"Чемодур авыл жирлеге",
"Чубар-Абдул авыл жирлеге".

2. Район чикләре "Азнакай муниципаль районы муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 48-ТРЗ

номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

3. Район чикләре жирлекара характердагы жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү өчен шартлар тудыру, шулай ук район территориясендә күрсәтелгән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән.

4. Район чикләрен үзгәртү, аны үзгәртеп кору Татарстан Республикасы законы белән законнарда билгеләнгән тәртиптә, район халкының фикерен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3 статья. Районның рәсми символлары

1. Районның тарихи, мәдәни һәм башка жирле традицияләргә һәм үзенчәлекләрен чагылдыручы үз гербы бар.

2. Район гербының тасвирламасы район Советының норматив хокукый акты белән раслана.

3. Район гербының сурәте район жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының мөһере, бланклары һәм башка рәсми документларында, жирле үзидарә органнары биналарының фасадларында, район Советының утырышлар залында, район башлыгы һәм район Башкарма комитеты житәкчесенә эш кабинетларында урнаштырыла. Район гербын рәсми рәвештә күрсәтү очраклары район Советы карары белән билгеләнә.

4. Район гербы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве узарга тиеш.

4 Статья. Район халкы һәм халык

1. Район халкы - Россия Федерациясе гражданны (алга таба - гражданин), район территориясендә даими яки нигездә яшәүче, жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенә халыкара килешүләргә һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган чит ил гражданны да район халкы дип таныла.

2. Район халкы - район халкы һәм яшәү урыны район территориясендә булган башка гражданин.

5 статья. Гражданнының районда жирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукы

1. Районда үзидарә референдум һәм турыдан-туры ихтыяр белдерүнең башка юллар белән, шулай ук әлеге Уставта каралган жирле үзидарә органнары аша аның гражданны тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Гражданны, женес, раса, милләт, тел, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, дингә мөнәсәбәтенә, ижтимагый берләшмәләргә карашларына бәйсез рәвештә, жирле үзидарәне гамәлгә ашыруга тигез хокукы.

3. Һәр гражданин турыдан-туры жирле үзидарә органнарына һәм районның жирле үзидарә вазыйфаи затларына мөрәжәгать итәргә, жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүмат алырга хокукы.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары һәркемгә

турыдан-туры аның хокукларына һәм ирекләренә кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышу мөмкинлеген, шулай ук, әгәр законда башкасы каралмаган булса, гражданнар тарафыннан районның жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында тулы һәм дөрес мәгълүмат алу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары һәркемгә турыдан-туры аның хокукларына һәм ирекләренә кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышу мөмкинлеген, шулай ук, әгәр законда башкасы каралмаган булса, гражданнар тарафыннан районның жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында тулы һәм дөрес мәгълүмат алу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

5. Районның жирле үзидарә органнары массакүләм мәгълүмат чаралары аша һәм башка ысул белән халыкка район һәм аның аерым территорияләре үсешенә иң мөһим мәсьәләләре, социаль ташламалар, экологик хәл, жәмәгать тәртибен һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр торышы турында даими рәвештә хәбәр итәләр.

6. Гражданнар, әгәр алар законнарға каршы килсә, гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозса, районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка шикаять бирергә хокуклы.

6 статья. Районның жирле үзидарә органнары структурасы

1. Районның жирле үзидарә органнары структурасына район Советы, район башлыгы, район Башкарма комитеты, районның Контроль-хисап Палатасы, районның финанс-бюджет Палатасы, районның милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы, әлегә Устав нигезендә төзелә торган башка жирле үзидарә органнары керә.

2. Районның жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү әлегә Уставка үзгәрешләр кертү юлы белән башкарыла.

7 статья. Районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләре
(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

1. Районның жирле әһәмияткә ия мәсьәләләре:

1) муниципаль район бюджеты проектын төзү һәм карау, муниципаль район бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, муниципаль район бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү һәм раслау;

(1 пункт 2013 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы Азнакай район Советы карары редакциясендә)

2) муниципаль районның жирле салымнарын һәм жыемнарын билгеләү, үзгәртү һәм гамәлдән чыгару;

3) муниципаль районның муниципаль милкендә булган мөлкәт белән идарә итү, файдалану һәм эш итү;

4) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә

жирлекләрнең электр һәм газ белән тәмин ителешен муниципаль район чикләрендә оештыру;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

5) муниципаль район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш жирле әһәмиятгә автомобиль юлларына карата юл эшчәнлегә, муниципаль район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән читтә жирле әһәмиятгә автомобиль юлларының сакланышын муниципаль контрольне гамәлгә ашыру һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, шулай ук автомобиль юлларын куллану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

6) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм муниципаль район чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

7) муниципаль район территориясендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижеләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнашу;

8) муниципаль район территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу;

9) муниципаль район территориясендә жәмәгать тәртибен саклауны Муниципаль милиция оештыру;

10) муниципаль районның хезмәт күрсәтү административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләгән хезмәткәргә эш өчен бина бирү;

11) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок вәкаләтле вәкиле вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан әлеге вазыйфаны үтәү чорында торак урыны бирү;

12) жирлекара характердагы әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын оештыру;

13) муниципаль мэгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруны финанслар белән тәмин итү вәкаләтләрәннән тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (финанс белән тәмин итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), Татарстан Республикасы Мэгариф һәм фән министрлыгының коррупциягә каршы сәясәтен тормышка ашыру гамәлләре турында хисаплар;

(Азнакай район Советының 29.01.2014 ел, № 289-40, 22.03.2017 ел, № 104-17

карарлары редакциясендә)

14) муниципаль район территориясендә халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган территорияләрдән тыш, халыкка түләүсез медицина ярдәме күрсәтү буенча дәүләт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә башкарма хакимиятнең федераль органы карамагындагы медицина оешмаларында медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләр исемлегенә);

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

15) муниципаль район территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым жыю), транспортлау, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү эшчәнлеген оештыруда катнашу;

(15 пункт 2015 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы Азнакай район Советы карары редакциясендә)

16) муниципаль районның территорияль планлаштыру схемаларын раслау, муниципаль районның территорияль планлаштыру схемасы нигезендә эзерләнган территорияне планлаштыру документларын раслау, муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару, муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

17) реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслау, муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә рөхсәт бирү, мондый рөхсәтләрне гамәлдән чыгару, муниципаль район территориясендә "Реклама турында" 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган үз белдеге белән билгеләнган реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр бирү;

(17 пункт 2013 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы Азнакай район Советы карары редакциясендә)

18) жирлекләренә архив фондларын саклауны да кертеп, муниципаль архивны формалаштыру һәм карап тоту;

19) муниципаль район территориясендә жирлекара жирләү урыннарын тоту, ритуаль хезмәтләр оештыру;

20) муниципаль район составына керүче жирлекләренә элемент, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

21) жирлекара китапханәләр тарафыннан халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, аларны туплау һәм аларның китапханә фондларының сакланышын тәмин итү;

22) муниципаль район составына керүче жирлекләренә ял һәм мәдәният оешмалары хезмәте белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

23) муниципаль район составына керүче жирлеклөрдө жирле традицион халык сөнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру;

23.1) муниципаль район милкендө булган мэдәни мирас объектларын (тарихи һәм мэдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану һәм популярлаштыру, муниципаль район территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) эһәмияттәге мэдәни мирас объектларын (тарихи һәм мэдәни һәйкәлләрне) саклау;

(23.1 пункт Азнакай район Советының 07.12.2015 п 17-3 карары белән кертелгән)

24) муниципаль район составына керүче жирлекләрнең бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсен муниципаль район бюджеты акчалары исәбенә тигезләү;

25) муниципаль районның территориаль оборонасы һәм гражданнар оборонасы, халыкны, территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

26) муниципаль район территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле эһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм саклауны тәэмин итү, шулай ук жирле эһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләрен куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

27) муниципаль район территориясендә урнашкан муниципаль предприятияләр һәм учреждениеләрне мобилизация эзерләү чараларын оештыру һәм тормышка ашыру;

28) су объектларында кешеләрнең иминлеген тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны гамәлгә ашыру;

29) жирлеклөрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү өчен шартлар тудыру, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү, кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм ирекле ярдәм күрсәтү;

30) муниципаль район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тәэмин итү, муниципаль районның рәсми физкультура-сәламәтлөндөрү һәм спорт чараларын үткөрүне оештыру;

(30 пункт 2013 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы Азнакай район Советы карары редакциясендә)

31) балалар һәм яшьләр белән эшлөү буенча жирлекара характердагы чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру;

32) Россия Федерациясенең су законнары белән билгеләнгән чикләрдә, су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, шәхси һәм көнкүреш ихтияжлар өчен, гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэмин итүне дә кертеп, гомуми

файдаланудагы су объектларын куллану кагыйдэләрен билгеләү

33) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

34) үз көчен югалтты. - Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары;

35) үз көчен югалткан. - Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары;

36) муниципаль район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны тәмин итү, федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткөрү;

37) муниципаль район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыру;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

38) милләтара һәм конфессияара килешүне ныгытуга, муниципаль район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен үстерүгә, милли азчылыklarның хокукларын тормышка ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни жайлашуын тәмин итүгә, милләтара (этникара) низагларны профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру;

(38 пункт Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

39) адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл челтәре элементларына (федераль эһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яисә муниципальара эһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш) исемнәрне бирү, муниципаль районның авыллар арасындагы территориясе чикләрендә планлаштыру структурасы исемнәренә ия булу, мондый атамаларны үзгәртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыру;

(39 пункт Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

40) районныңселенной территориясендә муниципаль жир контролен тормышка ашыру;

(40 пункт Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

(п. 40 введен **Решением** Азнакаевского районного Совета от 30.04.2015 N 361-52)

41) "Күчәмсез мөлкәтнең дәүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкару һәм территориянең карта-планын раслау.

(41 пункт Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

2. Муниципаль районның жирле үзидарэ органнары авыллар арасындагы территорияләрдә жирлек жирле үзидарэ органнарының барлык хокукларына һәм вәкаләтләренә, шул исәптән салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле салым һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару буенча жирлек жирле үзидарэ органнарының вәкаләтләренә ия.

3. Муниципаль район составына керүче аерым жирлекләренә жирле үзидарэ органнары муниципаль районның жирле үзидарэ органнары белән әлеге жирлекләр бюджетларынан Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә муниципаль район бюджетына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча үз вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыруны тапшыру турында килешүләр төзәргә хокуклы.

Муниципаль районның жирле үзидарэ органнары муниципаль район составына керүче аерым жирлекләренә жирле үзидарэ органнары белән, муниципаль район бюджетынан тиешле жирлекләр бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча үз вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыруны тапшыру турында Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә килешүләр төзәргә хокуклы.

Күрсәтелгән килешүләр билгеләнгән вакытка төзеләргә, аларның гамәлдә булуын туктату нигезләрен һәм тәртибен, шул исәптән вакытынан алда, тапшырыла торган вәкаләтләренә гамәлгә ашыру өчен кирәкле әлеге өлешендә күрсәтелгән бюджетара трансфертларның еллык күләмен билгеләү тәртибен билгели торган нигезләмәләрдә булырга, шулай ук килешүләренә үтәмәгән өчен финанс санкцияләрен күздә тотарга тиеш. Килешүләр төзү тәртибе әлеге Устав һәм (яки) район Советы карары белән билгеләнә.

Указанные соглашения должны заключаться на определенный срок, содержать положения, устанавливающие основания и порядок прекращения их действия, в том числе досрочного, порядок определения ежегодного объема указанных в настоящей части межбюджетных трансфертов, необходимых для осуществления передаваемых полномочий, а также предусматривать финансовые санкции за неисполнение соглашений. Порядок заключения соглашений определяется настоящим Уставом и (или) решением Совета Района.

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

Әлеге килешүләр нигезендә тапшырылган вәкаләтләренә гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарэ органнары район Советы карары белән каралган очрақларда һәм тәртиптә өстәмә рәвештә үз матди ресурсларынан һәм финанс чараларынан файдаланырга хокуклы.

4. Районның жирле үзидарэ органнары тарафыннан районның авыл жирлекләре территорияләрендә хәл ителә торган башка мәсьәләләр:

1) район составына керүче авыл жирлекләре чикләрендә (алга таба - авыл жирлекләре), электр, жылылык, газ белән тәэмин итүне оештыру, халыкны Россия

Федерациясе законнары белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәэмин итү;

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәндәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

2) авыл жирлекләре чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыру һәм аларның эшләвен тәэмин итү, авыл жирлекләре торак пунктлары чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, шулай ук автомобиль юлларын куллану һәм юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәндәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

3) авыл жирлекләрендә яшәүче һәм аз керемле гражданны торак урыннары белән тәэмин итү, муниципаль торак фонды төзелешен һәм эчтәлеген оештыру, торак төзелеш өчен шартлар тудыру, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру, шулай ук торак законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;

4) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм авыл жирлекләре чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

5) терроризм һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук авыл жирлекләре чикләрендә терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнашу;

6) 2016 елның 1 гыйнварыннан төшереп калдырылган. - Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәндәге 17-3 номерлы карары;

7) авыл жирлекләре чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу;

8) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, авыл жирлекләре китапханә фондларының сакланышын тәэмин итү һәм туплау;

9) авыл жирлекләре милкендә булган мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану һәм популярлаштыру, авыл жирлекләре территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау;

10) жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, авыл жирлекләрендә халык сәнгать кәсепләрен саклап калу, торгызу һәм үстерү;

11) 2016 елның 1 гыйнварыннан төшереп калдырылган. - Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәндәге 17-3 номерлы карары;

12) авыл жирлекләренең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, территорияне планлаштыру буенча жирлекнең генераль

планнары нигезендә эзерлэнгән документларны раслау, төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш), авыл җирлекләре территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзөгәндә, үзгәртеп корганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү, авыл җирлекләрен шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау, җирләрен резервлау һәм муниципаль ихтыяжлар өчен авыл җирлекләре чикләрендә җир кишәрлекләрен тартып алу, авыл җирлекләре чикләрендә муниципаль Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда биналарны, корылмаларны тикшерү һәм мондый тикшерү барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында тәкъдимнәр бирү;

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

13) территориаль саклау һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм авыл җирлекләре территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

14) авыл җирлекләре территориясендә авария-коткару хезмәтләре һәм (яки) авария-коткару формироваһиеләрен төзү, карап тоту һәм аларның эшчәнлеген оештыру;

15) авыл җирлекләре территориясендә урнашкан су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны гамәлгә ашыру;

16) авыл җирлекләре территорияләрендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм җирле әһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм саклауны тәмин итү, шулай ук җирле әһәмияттәге мөхсүс сакланыла торган табигать территориясе куллар һәм саклау өлкәсендә гамәлгә ашыру;

17) Россия Федерациясенең су законнары белән билгелэнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, аларны куллануны чикләү турында халыкка мәгълүмат бирү;

18) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

19) җирлекләрен административ участкаларында участок полиция участка уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә эш урыннары бирү;

21) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полициянең участок уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә һәм аларның гаилә әгъзаларына хезмәткәрләр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфалар буенча бурычларны үтәү чорында торак урыннары бирү;

22) "Коммерциячел булмаган оешмалар турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгелэнгән вәкаләтләр чикләрендә социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

23) авыл җирлекләре ихтыяжлары өчен ясалма җир кишәрлекләре булдыру

өчен кирәкле эшләрне башкаруны тәэмин итү, "Федераль милектә булган су объектларында төзелгән ясалма жир кишәрлекләре турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 2011 елның 19 июлендәге 246-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрү;

24) авыл жирлекләре чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру;

25) "Күчемсез мөлкәтнең дәүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруда катнашу.

(4 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелде)

8 статья. Муниципаль районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә муниципаль район жирле үзидарә органнарының хокуклары

1. Муниципаль районның жирле үзидарә органнары хокуклы:

- 1) муниципаль район музейларын булдыру;
- 2) опека һәм попечительлек эшчәнлеген гамәлгә ашыруда катнашу;

3) муниципаль район территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләр хокукларын гамәлгә ашыруга бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

4) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм муниципаль район территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыруга ярдәм күрсәтү;

5) 2008 елның 31 декабренә алар карамагында булган муниципаль белем бирү оешмаларын гамәлгә куючы функцияләрен гамәлгә ашыру;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

6) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

7) кеше хокукларын тәэмин итүгә жәмәгать контролен гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәтү һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга булышлык күрсәтү;

8) "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук инвалидларның бөтенроссия ижтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

(8 пункт Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

9) «Кан донорлыгы һәм аның компонентлары турында» Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыру.

(9 пункт Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

10) халык арасындагы территориядә нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр башкару; (п. 10 Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелде)

11) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру;

(11 пункт Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

12) "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыру;

(12 пункт Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы карары белән кертелгән)

13) инвалидлар, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү.

(пп. 13 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары белән кертелде)

2. Муниципаль районның жирле үзидарә органнары элге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләрне хәл итәргә, башка дәүләт вәкаләтләрне гамәлгә ашыруда катнашырга хокуклы ("Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясы нигезендә аларга тапшырылмаган), әгәр бу федераль законнар белән каралган булса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан бирелгән бюджетара трансфертлардан һәм түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән тыш.

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

9 статья. Районның муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы

1. Районның жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген оештыру, муниципаль берәмлекләрнең гомуми мәнфәгатьләрен белдерү һәм яклау максатларында Район Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советы эшендә катнаша, шулай ук муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләре эшендә катнаша ала.

2. Район жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары белән берлектә финанс чараларын, матди һәм башка ресурсларны берләштерү максатларында муниципальара берләшмәләр барлыкка килергә, Хужалык жәмгыятьләре һәм башка муниципальара оешмалар барлыкка

килергә, федераль законнар һәм район Советының норматив хокукый актлары нигезендә шартнамәләр һәм килешүләр төзәргә мөмкин. Күрсәтелгән муниципальара берләшмәләр районның жирле үзидарә органнарына вәкаләтләр бирә алмый.

10 Статъя. Районның жирле үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән үзара мөнәсәбәтләре

Районның жирле үзидарә органнары белән үзара мөнәсәбәтләр дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла:

- 1) районның социаль-икътисадый үсешенә юнәлдерелгән дәүләт программаларын тормышка ашыруда районның жирле үзидарә органнарының катнашуы;
- 2) район жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары арасында килешүләр (килешүләр) төзү;
- 3) даими яисә вакытлыча координацияләү, консультатив, киңәшмә һәм башка эшче органнар булдыру;

4) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында район Советының закон чыгару инициативасы;

5) законнарда билгеләнгән хезмәттәшлекнең башка рәвешләре.

II бүлек. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ХАЛЫК ҺӘМ РАЙОН ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДА КАТНАШУЫ

11 статья. Жирле үзидарәне халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы формалары

Халык турыдан-туры жирле үзидарәне гамәлгә ашыра һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда түбәндәге формаларда катнаша:

- 1) жирле референдум;
- 2) районның чикләрен үзгәртү һәм үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү;
- 3) гражданның хокукый актлар чыгару инициативасы;
- 4) территориаль ижтимагый үзидарә;
- 5) халык тыңлаулары;
- 6) гражданның жыены;
- 7) халык конференциясе (делегатлар жыелышы);
- 8) гражданның кабул итү;

9) жирле әһәмияттәге аеруча мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы;

10) жирле үзидарә органнарына гражданның мөрәжәгатъләре;

11) ижтимагый (консультатив) советлар төзү;

12) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар.

12 статья. Жирле референдум

1. Жирле референдум халык тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында үткәрелә.

2. Жирле референдум районның бөтен территориясендә үткәрелә.

3. Жирле референдумда катнашу хокукына ия булган яшәү урынары муниципаль район чикләрендә урнашкан гражданныр катнаша ала. Гражданныр яшерен тавыш биргәндә гомуми тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә жирле референдумда катнаша.

Россия Федерациясенәң халыкара килешүләре нигезендә һәм законда билгеләнгән тәртиптә тиешле муниципаль берәмлек территориясендә даими яшәүче чит ил гражданныры Россия Федерациясе гражданныры белән тигез шартларда жирле референдумда катнашырга хокуклы.

4. Жирле референдум билгеләү турындагы карар район Советы тарафыннан инициативасы буенча кабул ителә

1) жирле референдумда катнашу хокукына ия булган гражданныр;;

2) сайлау берләшмәсе, уставлары сайлауларда һәм (яки) референдумнарда катнашуын күздә тоткан һәм федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән башка ижтимагый берләшмә;

3) район Советы һәм район Башкарма комитеты житәкчесе, алар тарафыннан бергәләп күрсәтелгән.

5. Гражданныр, сайлау берләшмәләре, башка ижтимагый оешмалар инициативасы буенча жирле референдум билгеләү шарты булып әлегә инициативага ярдәм итүгә кул кую тора, алар саны район территориясендә теркәлгән референдумда катнашучылар саныннан 5 процент тәшкит итәргә тиеш, ләкин 25 имзадан ким булырга тиеш түгел.

6. Референдум үткәрү инициативасы район Советы һәм район Башкарма комитеты житәкчесе белән берлектә район Советы карары һәм район Башкарма комитеты житәкчесе карары белән рәсмиләштерелә. Күрсәтелгән инициативаны күрсәтү тәртибе район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

7. Район Советы жирле референдумны район советына документлар кәргән

көннән алып 30 көн эчендә билгели, алар нигезендә жирле референдум билгеләнә.

8. Тавыш бирү нәтижәләре һәм жирле референдумда кабул ителгән карар массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми рәвештә басылып чыгарга яисә Азнакай муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча: <http://aznakayevo.tatar.ru> урнашкан сайтка урнаштыру юлы белән Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмати стендларда Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә урнаштыру юлы белән халыкка житкереләргә тиеш.

9. Жирле референдумда кабул ителгән карар район территориясендә мәжбүри үтәләргә тиеш һәм нинди дә булса дөүләт хакимияте органнары, аларның вазыйфаи затлары яки районның жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

10. Районның жирле үзидарә органнары жирле референдумда кабул ителгән әлеге устав белән билгеләнгән вәкаләтләргә чикләү нигезендә карарның үтәлешен тәмин итәләр.

11. Жирле референдумны билгеләү турындагы карар, шулай ук жирле референдумда кабул ителгән карар федераль закон нигезендә суд тәртибендә шикаять биреләргә мөмкин.

12. Жирле референдумны әзерләү һәм үткәрү тәртибе Федераль закон һәм "Жирле референдум турында" Татарстан Республикасы Законы белән җайга салына.

13 статья. Район чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү

1. Чикләргә үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү халыкның чикләргә үзгәртү, районны үзгәртеп коруга рөхсәт алу максатларында үткәрелә.

2. Чикләргә үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү районның бөтен территориясендә яки аның территориясә өлешендә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү район Советы тарафыннан билгеләнә һәм "Россия Федерациясә гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон һәм "Жирле референдум турында" 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып үткәрелә.

4. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү, әгәр анда район яисә район халкының яртысыннан артыгы катнашса, узган дип

санала. Халыкның район чикләрен үзгәртүгә, үзгәртеп коруга ризалыгы, әлеге үзгәрешләр өчен район халкының яки район өлешенең тавыш бирүдә катнашкан яртысыннан артыгы тавыш биргән булса, алынган дип санала.

5. Чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү нәтижеләре һәм кабул ителгән карарлар массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми рәвештә басылып чыгарга яисә Азнакай муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес: <http://aznakayevo.tatar.ru> буенча урнаштыру юлы белән Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмати стендларда Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә урнаштыру юлы белән халыкка игълан ителергә тиеш.

14 статья. Гражданнарның хокукый актлар чыгару инициативасы

1. Гражданнар әлеге Устав һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә хокукый актлар чыгару инициативасына хокуклы.

2. Хокукый инициатива белән актив сайлау хокукына ия гражданнар төркеме, сайлау хокукына ия район халкының 3 проценттан артмаган күләмдә чыгыш ясый ала.

3. Хокукый актлар чыгару инициативасын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар хокуклы:

1) яшәү (эш) урыны буенча гражданнар жыелышларын һәм хокукый актлар чыгару инициативасы буенча фикер алышу һәм башка коллектив чаралар оештырырга һәм үткәргә;

2) хокукый актлар чыгару инициативасын тәкъдим итүгә ярдәм итү өчен кул куюны жыю буенча инициатив төркем төзү;

3) гражданнарның имзаларын жыю һәм закон чыгару инициативасына каршы килми торган ысуллар белән тәкъдим итүгә ярдәм итү өчен агитация алып бару.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары гражданнарга хокукый актлар чыгару инициативасын гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

5. Гражданнарның хокукый актлар чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты, әлеге Устав белән билгеләнгән компетенция нигезендә, район башлыгы яки район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан кертелгән көннән өч ай эчендә район Советы тарафыннан аның ачык утырышында мәжбүри карап тикшерелергә тиеш.

6. Гражданнарның хокукый актлар чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караганда, гражданнарның инициатив төркеме вәкилләренә үз позициясен баян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

7. Гражданнарның хокукый актлар чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау процедурасы район Советы Регламенты, район башлыгының, район Башкарма комитетының норматив

хокукый акты белән билгеләнә.

8. Гражданнарның хокукый актлар чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектына карап тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән дәлилләнгән карар рәсми рәвештә аның керткән гражданнарның инициатив төркеме мәғлүматларына җиткерелергә тиеш.

15 статья. Территориаль ижтимагый үзидарә

1. Районда территориаль ижтимагый үзидарә турыдан-туры халык тарафыннан гражданнарның жыелышлар һәм конференцияләре үткөрү, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә органнары булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә гражданнарның түбәндәге яшәү территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырыла: күпфатирлы торак йортның подъезды; күпфатирлы торак йорт; торак йортлар төркеме; торак микрорайон; авыл торак пункты; гражданнарның башка яшәү территорияләре.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре тиешле җирлекнең вәкилләкле органы тарафыннан әлеге территориядә яшәүче халык тәкъдиме буенча билгеләнә.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган Территория башка шундый ук Территория составына керә алмый.

5. Аның Уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә юридик зат була ала һәм коммерциячел булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

6. Территориаль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнә:

1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;

2) территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенң максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләр, хокукларын һәм бурычларын формалаштыру, туктату тәртибе, вәкаләтләр вакыты;

4) карарлар кабул итү тәртибе;

5) мөлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәт һәм финанс чараларыннан файдалану һәм файдалану тәртибе;

6) территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

7. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча гражданнарның жыелышлар, конференцияләре аның Уставы нигезендә уздырыла.

8. Әгәр территориядә уналты яшькә җиткән халыкның өчтән береннән дә ким

булмаган өлеше катнашса, территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы, хокуклы санала.

Әгәр территориядә уналты яше тулган халыкның өчтән береннән дә ким булмаган өлеше, сайланган делегатларның өчтән бере катнашса территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе, хаклы санала.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышы, конференциясенә аерым вәкаләтләрә түбәндәгеләр керә:

1) территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

2) территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау;

4) территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә төп юнәлешләрә билгеләү;

5) территориаль ижтимагый үзидарәненә керемнәр һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

6) территориаль ижтимагый үзидарә органнары эшчәнлегә турындагы хисапларны карау һәм раслау.

10. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары:

1) тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатьләрен кайгырталар;

2) гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның үтәлешен тәэмин итәләр;

3) территорияне төзекләндерү буенча хужалык эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән башка хужалык эшчәнлеген, күрсәтелгән гражданнар акчалары хисабына да, жирле бюджет акчаларын кулланып, жирле үзидарә органнары белән килешү нигезендә дә гамәлгә ашыра алалар;

4) әлегә актларны кабул итү үз компетенциясенә кертелгән муниципаль хокукый актлар проектларын район Советына, район башлыгына һәм район башкарма комитетына кертергә хокуклы.

11. Жирле бюджеттан кирәкле акчаларны бирү шартлары һәм тәртибе жирлек уставы һәм (яки) жирлек вәкилләклә органының норматив хокукый актлары, район Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

16 статья. Халык тыңлаулары

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу өчен район Советы, район башлыгы катнашында

халык алдында тыңлаулар уздырыла ала.

2. Халык алдында тыңлаулар район Советы яки Район Башлыгы инициативасы буенча үткәрелә.

Халык яки район Советы инициативасы буенча үткәрелә торган ачык тыңлаулар район Советы тарафыннан, ә район Башлыгы инициативасы буенча район Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Халык тыңлауларына чыгарылырга тиеш:

1) район Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, район Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнары нигезләмәләрен әлеге Уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты;

(1 пункт Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары редакциясендә)

2) район бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияләрне планлаштыру проектлары һәм территорияне межаллау проектлары, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш, территорияне төзекләндерү кагыйдәләре, шулай ук жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү мәсьәләләре, рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларынан тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мәсьәләләре, жирдән файдалану һәм төзелеш объектларының расланган кагыйдәләре булмаганда, жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларының;

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы, 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карарлары редакциясендә)

4) районны үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, районны үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән яисә гражданнар жыйнагында белдерелгән район халкының ризалыгы алу таләп ителә торган "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2013 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә районны үзгәртү таләп ителә;

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

5) районның социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты.

(пп. 5 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы

карары белән кертелде)

5. Ачык тыңлаулар үткәру турындагы карар, гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, тиешле орган яисә районның вазыйфай заты тарафыннан каралганчыга кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

6. Жәмәгать тыңлауларына чыгарыла торган тиешле муниципаль хокукый акт проекты һәм аны үткәру вакыты һәм урыны күрсәтелгән гавами тыңлаулар үткәру турындагы карар массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыгарга яисә Азнакай муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://aznakayevo.tatar.ru> веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән, Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмат стендларында, Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә гамәлдәге законнарда билгеләнгән срокларда урнаштыру юлы халыкка игълан ителергә тиеш.

7. Халык алдында тыңлаулар үткәру турындагы карар басылып чыккан көннән алып һәм аларны үткәру көненә кадәр район халкы халык алдында тыңлаулар үткәругә чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән муниципаль хокукый актының ачык тыңлауларына чыгарыла торган төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр жибәерергә хокуклы. Район башлыгы килгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр халык тыңлауларында катнашучылар игътибарына житкерелә.

8. Гомуми тыңлаулар муниципаль хокукый акт проектына карау көненә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә. Халык алдында тыңлаулар белгечләрне, экспертларны чакырып үткәрелә, халык алдында тыңлаулар барышында районның теләсә кайсы кешесе катнашырга хокуклы.

9. Ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри рәвештә каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә.

10. Кабул ителгән карарларның дәлиләнгән нигезләнешен дә кертәп, гомуми тыңлаулар нәтижеләре массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыгарга яисә Азнакай муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча урнашкан рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш: <http://aznakayevo.tatar.ru> Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмат стендларында, Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә гамәлдәге законнарда билгеләнгән срокларда урнаштыру юлы белән башкарыла.

11. Халык тыңлауларын оештыру һәм үткәру тәртибе район Советы тарафыннан расланган ачык тыңлаулар турында Нигезләмә белән билгеләнә.

17 статья. Гражданнар жыелышы

1. Жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча фикер алышу, халыкка жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затлары эшчәнлегә

турында мәгълүмат бирү, территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру турында район территориясе өлешендә гражданнар жыелышы үткәрелергә мөмкин. Гражданнар жыелышлары микрорайоннар, торак массивлар, кварталлар, урамнар, торак йортлар, районның торак пунктлары буенча чакырыла.

2. Гражданнар жыелышы халык, район Советы, район Башлыгы инициативасы белән, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә уставында каралган очракларда үткәрелә.

3. Район Советы яки Район Башлыгы инициативасы буенча үткәрелә торган гражданнар жыелышы тиешенчә район Советы яки район башлыгы тарафыннан билгеләнә.

4. Халык инициативасы буенча үткәрелә торган гражданнар жыелышы район Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә органнарының, тиешле территориядә яшәүче һәм әлеге территорияләрдә урнашкан предприятие, учреждение, оешма житәкчеләренә кимендә 10 проценты булган гражданнар төркеменә язма тәкъдиме буенча билгеләнә.

Гражданнар жыелышын үткәру турындагы тәкъдимдә аны карап тикшерүгә чыгарыла торган сораулар исемлеге һәм жыелыш үткәру урыны булырга тиеш. Тәкъдим вәкаләтле затлар тарафыннан имзаланырга тиеш, ә жыелышны үткәру инициативасы белән әлеге гражданнар - аларның фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, яшәу урынын күрсәтеп мөрәжәгать иткән очракта.

Район Советы якын киләчәктә гражданнар жыелышын үткәру турындагы тәкъдимне карый.

Район Советы гражданнарның аның максатка ярашлы булмавы буенча жыелуын үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

5. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм үткәру тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

6. Гражданнар жыелышын үткәру вакыты һәм урыны турында тиешле территориядә яшәүчеләр жыелыш үткәру көненә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, әлеге массакүләм мәгълүмат чарасыннан, почта хәбәрләреннән, фатир (йорт) жыеннарыннан, белдерүләрдән һәм башка мөмкин булган чараларны файдаланып хәбәр ителә.

Гражданнар жыелышын эзерләү һәм үткәрүне район Башкарма комитеты тәэмин итә.

7. Жыелышлар эшендә әлеге территориядә яшәүче, сайлау хокукына ия гражданнар катнаша ала. Жыелышта катнашу хокукына ия гражданнарның гомуми саны Россия Федерациясе гражданнарының тору урыны һәм яшәу урыны буенча Россия Федерациясе чикләрендә муниципаль сайлаулар уздырганда файдаланыла торган теркәү исәбе мәгълүматлары нигезендә билгеләнә.

Әгәр анда жыелышта катнашырга хокуклы гражданнар санының өчтән бер өлеше катнашса, гражданнар жыелышы хаклы санала.

Жыелышның карарлары жыелышта катнашкан гражданның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

8. Гражданның жыелышы жирле үзидарә органнарына һәм районның жирле үзидарә вазыйфаи затларына мөрәжәгатьләр кабул итә, шулай ук районның жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә гражданның жыелышы тәкъдим итәргә вәкаләтле затларны сайлай ала.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданның жыелышы территориаль ижтимагый үзидарә уставына кертелгән мәсьәләләр буенча карар кабул итә.

10. Гражданның жыелышы тарафыннан кабул ителгән мөрәжәгатьләр районның жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

11. Гражданның жыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе, шулай ук гражданның жыелышының вәкаләтләре федераль закон, әлеге Устав һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

12. Гражданның жыелышы нәтижеләре массакуләм мәгълүмат чараларында рәсми рәвештә басылып чыгарга яки Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча урнаштырылырга тиеш: <http://aznakayevo.tatar.ru> Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмати стендларда Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә урнаштыру юлы белән башкарыла.

18 статья. Халык конференциясе (делегатлар жыелышы)

1. Гражданның конференциясе (делегатлар жыелышы) жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм район халкының фикерләрен ачыклау зарур булган очракта үткәрелә. Район территориясендә яшәүче халык арасынан Конференция (делегатлар жыелышы) гражданның жыелышлары кыенлаша, шул исәптән тиешле территориядә яшәүче һәм гражданның жыелышында катнашу хокукына ия кешеләр саны 300 кешедән артып китә торган очракларда үткәрелә.

2. Гражданның конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданның жыелышы вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Халык конференциясе (делегатлар жыелышы) район Советы, район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Район Советы яки Район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданның конференциясе (делегатлар жыелышы) район Советы яисә район башлыгы тарафыннан билгеләнә. Халык инициативасы буенча үткәрелә торган гражданның конференциясе (делегатлар жыелышы) район Советы тарафыннан билгеләнә.

Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданның конференциясе (делегатлар жыелышы) территориаль ижтимагый үзидарә уставында каралган тәртиптә һәм очракларда билгеләнә һәм

үткәрелә.

4. Әгәр анда сайланган делегатларның яртысыннан артыгы катнашса, гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) дәрәс санала. Конференция карарлары (делегатлар жыелышы) конференциядә катнашкан делегатларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

5. Гражданнар конференциясен (делегатлар жыелышын) билгеләү һәм үткәрү тәртибе, делегатларны сайлау район Советының әлеге Уставы һәм норматив хокукый акты белән билгеләнә.

6. Гражданнар конференциясе нәтижәләре (делегатлар жыелышы) массакуләм мәгълүмат чараларында рәсми рәвештә басылып чыгарга яки Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча: <http://aznakaeyevo.tatar.ru> урнаштырылырга, Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмати стендларда Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә урнаштыру юлы белән халыкка игълан ителергә тиеш.

19 статья. Гражданнарны кабул итү

1. Гражданнарны сораштыру бөтен территориядә яки район территориясендә жирле үзидәрә органнары һәм вазыйфай затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә халыкның фикерен һәм аны исәпкә алуны ачыклау өчен үткәрелә.

Сораштыру нәтижәләре тәкъдим итү характерын йөртә.

2. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия район халкы катнаша ала.

3. Гражданнарны сораштыру түбәндәгеләр инициативасы буенча үткәрелә:

1) Район Советы яки район Башлыгы-жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары - республика һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен район жирләренә максатчан билгеләнешен үзгәртү турында карарлар кабул иткәндә гражданнар фикерен исәпкә алу өчен.

4. Гражданнар арасында сораштыру үткәрү һәм билгеләү тәртибе әлеге Устав һәм (яки) район Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

(4 өлеш Азнакай район Советының 07.12.2015 н 17-3 карары редакциясендә)

5. Гражданнарны сораштыру турындагы карар Район Советы тарафыннан кабул ителә. Район Советының гражданнар сораштыру турындагы карарында билгеләнә:

1) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары;

2) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формулировкалау;

3) сораштыру үткәрү методикасы;

4) сораштыру кәгазе формасы;

5) сораштыруда катнашучы районның минималь халык саны.

6. Район халкына 10 көннән дә ким булмаган вакыт эчендә гражданнар арасында сораштыру үткөрү турында хәбәр ителергә тиеш.

7. Гражданнар арасында сораштыру әзерләүгә һәм уздыруга бәйле чараларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) район бюджеты акчалары хисабына-районның жирле үзидарә органнары инициативасы буенча сораштыру уздырганда;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән-Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру уздырганда.

8. Сораштыру нәтижеләре аны үткәргәннән соң бер ай вакыт эчендә бастырылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш. Сораштыру нәтижеләре белән районның теләсә кайсы кешесе таныша ала. Сораштыру нәтижеләре районның жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул иткәндә мәжбүри исәпкә алынырга тиеш.

20 статья. Жирле әһәмияттәге аеруча мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы

1. Муниципаль хокукый актлар проектларын һәм жирле әһәмияттәге башка аеруча мөһим мәсьәләләрне халык фикер алышуына чыгару турындагы карар район Советы тарафыннан үз инициативасы яки тиешле территориядә яшәүче гражданнарның таләбе буенча район Советы билгеләгән тәртиптә кабул ителә.

2. Муниципаль хокукый акт проекты тексты һәм мәсьәләләр буенча халык фикер алышуына чыгарыла торган башка материаллар аларны халык фикер алышуына чыгару турында Карар кабул ителгәннән соң биш көннән дә соңга калмыйча массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарыла, район халкына жиберелә, халыкка танышу өчен мөмкин булган урыннарда урнаштырыла, башка ысуллар белән халыкка игълан ителә.

3. Район Советы халык фикер алышуына сорау чыгару белән бергә фикер алышу барышында керә торган тәкъдимнәрне һәм искәртмәләрне карау эшен оештыру вакытын һәм тәртибен билгели, әлегә максат өчен махсус комиссия төзи.

4. Район Советы үзе чыгара торган муниципаль хокукый актлар проектлары һәм жирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышунуны тәэмин итә, моның өчен кирәкле шартлар тудыра.

5. Халык фикер алышуына чыгарылган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр район Советына жиберелә.

6. Муниципаль хокукый актлар проектлары һәм жирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр район Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер алышуы нәтижеләре турында халыкка хәбәр ителә.

21 статья. Жирле үзидарэ органнарына гражданның мөрәжәгәтьләре

1. Гражданның районның жирле үзидарэ органнарына шәхси һәм күмәк мөрәжәгәтьләргә хокуклы.

2. Районның һәр жирле үзидарэ органында әлеге органнар компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча халыкны кабул итү, гражданныңдан килгән барлык мөрәжәгәтьләргә үз вакытында карау һәм хәл итү оештырыла.

3. Гражданның мөрәжәгәтьләре "Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгәтьләрен карау тәртібе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртіптә һәм срокларда карап тикшерелергә тиеш.

4. Гражданның мөрәжәгәтьләрен карау тәртібен һәм срокларын бозган өчен Жирле үзидарәнең вазыйфай затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

22 статья. Районның Ижтимагый (консультатив) советлары

1. Район гражданның һәм жирле үзидарэ органнарының үзара хезмәттәшлеген тәмин итү өчен жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча карарлар эшләп чыгарганда һәм тормышка ашырганда халык ихтыяжларын һәм мәнфәгәтьләрен исәпкә алу, жирле үзидарэ органнары эшчәнлегенә ижтимагый контрольне гамәлгә ашыру максатларында районның Ижтимагый советы төзелә.

2. Районның ижтимагый советы халыкның, ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар вәкилләренә үз эшчәнлегендә ирекле катнашуы нигезендә формалаша.

3. Оештыру тәртібе, районның Ижтимагый Советы вәкаләтләре, аның утырышларын үткөрү һәм карарлар кабул итү тәртібе, районның Ижтимагый советы эшчәнлегенә ярдәм итү, мәгълүмат бирү, консультация бирү һәм башка мәсьәләләр буенча районның жирле үзидарэ органнары бурычлары һәм жаваплылыгы, аны тарату процедурасы, шулай ук аны оештыруның һәм эшчәнлегенә башка мәсьәләләре район Советы тарафыннан раслана торган нигезләмә белән билгеләнә.

4. Башка ижтимагый (консультатив) киңәшләр районның жирле үзидарэ органнары каршында аларның карарлары нигезендә барлыкка килергә мөмкин.

5. Ижтимагый (консультатив) советларда эш ижтимагый башлангычларда гамәлгә ашырыла.

23 Статья. Халыкның жирле үзидарәне турыдан - туры гамәлгә ашыруы һәм аны гамәлгә ашыруда катнашуның башка төрләре

1. Әлеге Устав белән беррәттән, федераль закон нигезендә жирле үзидарэ халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы нигезендә гражданның жирле үзидарәне Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка рәвешләрдә гамәлгә ашыруда катнашырга хокуклы.

2. Район халкы тарафыннан жирле үзидарэне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарэне гамэлгә ашыруда катнашуы законлылык, иреклек принципларына нигезләнә.

Жирле үзидарэ органнары һәм районның жирле үзидарэ вазыйфаи затлары халыкка турыдан-туры жирле үзидарэне гамэлгә ашыруда һәм жирле үзидарэне гамэлгә ашыруда халыкның катнашуы өчен ярдәм итэргә тиеш.

III бүлек. РАЙОН СОВЕТЫ

24 статья. Район Советы - районның вәкиллеке жирле үзидарэ органы

1. Район Советы муниципаль сайлауларда даими эшләүче, юридик зат хокукларына ия булган жирле үзидарэнең коллегияль вәкиллеке органы булып тора.

(Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары редакциясендә)

2. Район Советының рәсми исеме - "Азнакай район Советы".

3. Район Советы вәкаләтләре срогы-5 ел.

4. Район Советы район халкы алдында хисап тота һәм аның контроле астында тора.

5. Район Советының мөһере, район гербы сурәтләнгән бланклары бар.

6. Район Советы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджеты чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

25 Статья. Район Советы Составы

1. Район Советы 56 депутаттан тора

2. Район Советы составына билгеләнгән депутатлар саныннан кимендә өчтән икесен сайлау буенча хокукы.

26 статья. Район Советы депутатларын сайлау тәртибе

1. Район Советы составына кергән авыл жирлекләре башлыклары һәм күрсәтелгән жирлекләрнең вәкиллеке органнары депутатлары, жирлек халкы санына бәйсез рәвештә, үз составыннан сайланган, һәр жирлек вәкиле санына карап, район советы составына керә.

2. Жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасыннан сайлана торган район Советы депутаты Яңа чакырылыш тиешле жирлекнең вәкаләтле органының хокукый составында беренче утырыш көненнән бер айдан да соңга калмыйча сайланырга тиеш, шул исәптән алдагы чакырылыш элге орган вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта да.

3. Жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасыннан район Советы депутатын сайлау ачык тавыш бирү юлы белән гамэлгә ашырыла һәм күрсәтелгән органның карары белән рәсмиләштерелә.

4. Жирлекнең вәкиллекле органы жирлек Башлыгын һәм вәкиллекел органның депутатын сайлау турындагы карар өч көн эчендә район Советына жиберелә.

27 статья. Район Советы депутаты статусы

1. Район Советы депутаты вәкаләтләре аны жирлек башлыгы яки жирлекнең вәкиллекле органы депутатлары арасынан район Советы депутаты итеп сайлау көненнән башлана һәм яңа чакырылыш район Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Район Советы депутаты, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә, әлеге Устав белән билгеләнгән очрақлардан тыш, алып бара ала.

3. Район Советы депутаты статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

Район Советы депутаты, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон белән билгеләнгән очрақлардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен бер үк вакытта башкара алмый.

Район Советы депутаты 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы "Коррупциягә каршы көрәш турында" Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен һәм тыюларны үтәргә һәм бурычларны үтәргә тиеш.

Район Советы депутатлары бурычлы:

(абзац Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы карары белән кертелгән)

- Россия Федерациясенә норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирергә;

(абзац Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы карары белән кертелгән)

- Россия Федерациясә норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә, ул үз чиратында мәнфәгатләр каршылыгына китерә яки китерә ала, шулай ук мондый конфликтны булдырмый калу яки жайга салу буенча чаралар күрергә.

(абзац Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы карары белән кертелгән)

4. Район Советы депутатына үз вәкаләтләрен законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары нигезендә тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар

тудырыла.

5. Район Советы депутаты район Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдэлэрен үтэргэ, шул исэптэн түбэндэге йөклэмэлэрне үтэргэ тиеш:

1) жирле үзидарэ органнары эшендэ катнашудан тыелып, депутат статусын жирле үзидарэ органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмэткэрлэр һәм гражданнарның эшчәнлегенә шәхсэн яисә аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәлэлэрне хэл иткэндэ йогынты ясау өчен кулланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уята алырлык үз-үзенне тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яки район Советы абруена зыян китерә алырлык низаглы хәллөрдән качарга;

3) мәнфәгатләр каршылыгы барлыкка килү куркынычы янаганда - шәхси кызыксыну депутат вазифаларын объектив үтәүгә йогынты ясый ала торган хэл - бу хакта район советына хәбәр итэргә һәм әлеге мәнфәгатләр каршылыгын булдырмый калуга яки жайга салуга юнәлдерелгән карар кабул итэргә;

4) район Советында кабул ителгән ачык чыгыш кагыйдэлэрен үтэргә ;

5) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә депутат вазыйфаларын башкару белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган конфиденциаль характердагы мәгълүматка кертелгән мәгълүматны белдермәскә һәм кулланмаска;

6) депутат вазыйфаларын башкару белән бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүлөкләр, акчалата бүлөк, ссудалар, хезмәтләр күрсәтү, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнарын түлөү һәм башка бүлөкләр) алмаска;

7) депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфа биләгән башка зат, жирле үзидарә органының сайланулы вазыйфаи заты "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтэргә һәм бурычларны үтэргә тиеш.

(Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы карары редакциясендә)

28 статья. Район Советы депутаты белән район халкы арасындагы үзара мөнәсәбәтләр

1. Район Советы депутаты район халкы, шулай ук район территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Район Советы депутаты үзенең вәкиле булган жирлек халкы алдында хисап тота, үзенең эше турында елга бер тапкырдан да ким түгел, район Советы эше турында даими хәбәр итә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр халыкны кабул итә.

3. Район Советы депутаты район халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрергә, шул исәптән алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьләрне карарга, андагы мәсьәләләрне дәрәжә һәм вакытында хәл итәргә тиеш.

29 статья. Яңа сайланган район Советы эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш район Советы беренче утырышка жыела, ул сайланганнан соң, 30 көннән дә артык булмаган срокта жыела. Сайлаулардан соң беренче район советы утырышы район башлыгы тарафыннан, ә ул булмаганда - район Башкарма комитеты житәкчесе әзерләнә.

2. Район башлыгы сайланганчы, сайлаулардан соң беренче утырышын иң өлкә яшьтәге район Советы депутаты ачып жибәрә һәм алып бара.

30 статья. Район Советы Компетенциясе

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

В Район Советы компетенциясен түбәндәгеләр керә:

1) район Уставын кабул итү һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту, муниципаль хокукый актлар чыгару;

2) Азнакай муниципаль районының рәсми символларын билгеләү;

3) район бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны раслау;

4) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аларны түләү буенча ташламалар бирү;

5) районның социаль-иқтисадый үсеше стратегиясен раслау;

(пп. 5 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәге 166-24 номерлы карары редакциясендә)

6) энергияне саклау һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау;

7) районны үзгәртү турында инициативаны тәкъдим итү;

8) жирле референдум билгеләү;

9) район Башлыгын сайлау;

10) Район Башлыгы урынбасарын сайлау;

11) Район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү, аның отставкасын кабул итү;

12) Район Башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрләренә чик санын билгеләү;

13) Район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс үткәрү

тәртибен билгеләү, конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләү;

14) Контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне, Финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмәне һәм милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турындагы нигезләмәне раслау;

15) район сайлау комиссиясе әгъзаларын билгеләү;

16) районны үзгәртү, чикләрен үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне билгеләү;

17) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;

18) Район муниципаль милкендәге милек белән идарә итү һәм идарә итү тәртибен, шул исәптән федераль законнар нигезендә аны хосусыйлаштыру тәртибен һәм шартларын билгеләү; муниципаль милек төрләре исемлеген билгеләү, аны кире кайтару район Советы тарафыннан килешү буенча яки расланганнан соң гамәлгә ашырыла;

19) муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында карарлар кабул итү тәртибен, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифларны билгеләү тәртибен һәм, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан башкарыла торган эшләр тәртибен билгеләү;

20) районның муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;

21) районның жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягыннан тәмин итү тәртибен билгеләү;

22) жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен район жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазыйфаи затлары тарафыннан башкаруны контрольдә тоту;

23) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә районның территориаль планлаштыру документларын, башка шәһәр төзелеше документларын раслау;

24) гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жирле резервларны финанс һәм матди ресурслар булдыру һәм куллану тәртибен билгеләү;

25) жирлекләрнең бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен тигезләү өчен район бюджетыннан кирәкле акчалар бүлеп бирү шартларын һәм тәртибен билгеләү;

26) үз масса күләм мәгълүмат чараларын оештыру;

27) район Уставын һәм район Советы карарларын аңлату;

28) үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча район Советы Регламентын

һәм башка карарлар кабул итү;

29) Район Советы Аппараты турында нигезләмә раслау;

30) район Башлыгын отставкага жибөрү турында Карар кабул итү;

31) билгеләнгән тәртиптә район Контроль-хисап палатасы рәисен һәм әгъзаларын (аудиторларын) билгеләп кую;

32) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкилләклә органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук әлегә Устав белән район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

31 статья. Район Советының эш тәртибе

1. Район Советының эш тәртибе әлегә Устав һәм район Советы Регламенты белән билгеләнә.

2. Район Советы эшенең төп формасы булып аның утырышлары тора, аларда район Советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә.

3. Сайланган депутатларның 50 проценты катнашмаган очракта, район Советы утырышы хаклы санала алмый.

4. Район Советының чираттагы утырышлары кирәк булган саен, ләкин кимендә өч айга бер тапкыр уздырыла. Чираттан тыш утырышлар район башлыгы яки депутатлар төркеме инициативасы буенча билгеләнә, аларның саны район Советы депутатларның кимендә өчтән бер өлешен тәшкил итәргә тиеш.

5. Совет утырышлары район Башлыгы тарафыннан чакырыла. Район Советы депутатларына һәм чакырылган затларга чираттагы утырышның вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә, ә чираттан тыш утырыш - аны үткәргә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча.

6. Район Советы утырышлары ачыктан-ачык үткәрелә. Район Советының ачык утырышларында районның теләсә кайсы кешесе катнашырга хокуклы.

Регламентта каралган очракларда район Советы бары тик район Советы чакырылган затлар, шулай ук утырышта закон нигезендә катнашу хокукына ия затлар гына катнаша ала торган ябык утырыш үткәрү турында карар кабул итәргә хокуклы.

7. Район Советының һәр утырышында утырыш беркетмәсе алып барыла. Утырыш беркетмәсенә утырышны үткәрү датасы, урыны һәм вакыты турында мәгълүматлар кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр күчәрелә һәм кабул ителгән барлык карарлар да тавыш бирү нәтижәләрен күрсәтеп теркәлә. Район Советы утырышы беркетмәсенә Район Башлыгы кул куйганнан соң аның белән районның һәр кешесе таныша ала

8. Жирлек Советы утырышларында һәр депутат бер тавышка ия. Район Советы депутаты тавыш бирүгә үз хокукын шәхсэн гамәлгә ашыра. Район Советы утырышларында тавыш бирү ачык (шул исәптән исемләп) һәм яшерен була ала. Тавыш бирүнең һәр төрен куллану очраклары әлеге Уставта, Район Советы регламентында билгеләнә.

34 статья. Район Советы эшчәнлеген оештыру

1. Район Советы эшчәнлеген оештыруны авыл Район Башлыгы гамәлгә ашыра

2. Район Советы Регламенты нигезендә Район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне алдан карау һәм эзерләү өчен депутатлар арасыннан, Район Башлыгыннан тыш, даими яки вакытлы комиссияләр төзелергә (яки) Район Советы эшчәнлегенә төп юнәлешләре буенча аталган мәсьәләләрне эзерләү өчен җаваплы депутатлар билгеләнергә мөмкин.

3. Муниципаль программаларны, Район Советы карарларын эзерләү, Район Советы карамагына кертелгән бигрәк тә эһәмиятле мәсьәләләр турында фикер алышу өчен Район Советы каршында аның карары нигезендә депутатлар, Район Башкарма комитеты, иҗтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр вәкилләре, экспертлар һәм район жирлегендә яшәүчеләр составында эш, эксперт һәм бүтән төрле киңәшмә төркемнәре төзелергә мөмкин.

4. Район Советы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башка яктан Район Советы аппараты тәэмин итә.

35 статья. Район Советы тарафыннан контроль функцияләрне гамәлгә ашыру

1. Район Советы район территориясендә әлеге Уставның район Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив актлар, район бюджеты, район үсеше программаларының үтәлешен, район Башкарма комитеты һәм аның житәкчесе эшчәнлеген контрольдә тотта.

2. Районның жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары тарафыннан законнарны, әлеге Уставны һәм башка муниципаль хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, район Советы карары белән, район башлыгы һәм депутатлар арасыннан әлеге фактларны тикшерү өчен вакытлыча контроль комиссияләр барлыкка килергә мөмкин.

3. Законнар нигезендә район Советы, район башлыгы карары белән, район бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне куллану нәтижәләгә, шулай ук район Башкарма комитетының финанс-хужалык эшчәнлегенә башка мәсьәләләре тикшерелә (ревизияләр) ала. Тикшерүләр (ревизияләр) үткәргүгә билгеләнгән тәртиптә бәйсез аудиторлар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре җәлеп ителә ала.

4. Район башкарма комитеты, аның житәкчесе, предприятие, учреждение, оешмалар, вазыйфай затлар, әгәр законда башкасы билгеләнмәгән булса, район Советы мөрәҗәгатә, аның контроль комиссиясе, район Советы депутаты

тарафыннан соратып алына торган мэгълүматны район Советы карамагына кагылышлы мәсьәләләр буенча бирергә, ә законнарны, муниципаль хокукый актларны бозган очракта, бозуларны бетерү һәм гаепле затларны жаваплылыкка тарту өчен кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.

5. Контроль функцияләрен тормышка ашырганда, район Советы район Башкарма комитетының финанс-хужалык һәм башкару-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуклы түгел.

34 Статья. Район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда түбәндәге очракларда туктатыла:

1)) үзлектән тарату турында Район Советы карары кабул ителү нигезендә;

2) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73 статьясында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә Район Советы таратылганда;

3) Район Советының әлеге депутатлар составының хокуксыз булуы турында, шул исәптән депутатларның үз вәкаләтләрен калдыруына бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Югары суды карары үз көченә кергәндә;

4)) муниципаль берәмлек үзгәртеп корылганда "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3, 3.2, 4 - 6, 6.1, 6.2, 7, 7.1 өлешләрендә гамәлгә ашырыла торган, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта;

(4 пункт 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы Азнакай район Советы карары редакциясендә)

5) гражданның турыдан - туры белдерүләре юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукый актны бастырып чыгару вакытын бозу;

6) район чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан 25 проценттан артык муниципаль берәмлек сайлаучылары санын арттыру.

2. Район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату аның депутатлары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуга китерә.

3. Район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта жирлекләренә вәкилләккә органнары бер ай эчендә Район Советы составына башка депутатларны сайларга тиеш.

35 статья. Район Советының үз-үзен таркату турында Карар кабул итү тәртибе

1. Район Советының үз-үзен таркату турындагы карар район Башлыгы яки

депутатлар төркеме, алар билгеләнгән депутатлар яртысын тәшкит итәргә тиеш, инициативасы буенча кабул ителергә мөмкин.

2. Үз – үзен таркату инициативасы турындагы карар кабул тәкъдим итә алмый:

1) район Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;

2) район бюджетын кабул итү һәм аның үтәләше турындагы хисапны раслау чорында;

3) Район Башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан очракта, яңа район башлыгы сайланганчы.

3. Район Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдименә мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзен таркату сәбәпләрен нигезли торган башка материаллар теркәлә ала.

4. Депутатлар арасынан үз- үзен таркату турындагы мәсьәләне алдан карау өчен район Советы карары белән комиссия төзелә. Район Советы яки район башлыгы карары буенча район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә ачык тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карап тикшерүнең дәвамлылыгы район Советы депутатлары һәм район халкы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм нигезләүләре турында һәрьяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз –үзен таркату турында карар шул турда инициатива тәкъдим ителгәннән соң ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Район Советының үз-үзен таркату турындагы карар яшерен тавыш бирү юлы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән икесе тавышы белән кабул ителә.

7. Район Советы үз-үзен таркату турындагы тәкъдимнә кире каккан очракта ул турда кабат инициативаны, үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән бер елдан да иртәрәк, тәкъдим итә алмый.

36 статья. Район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) вафат булганда;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан вазыйфасын башкаруга сәләтсез яисә мөмкинлекләре чикләнгән дип тану;

4) суд тарафыннан вафат булган дип яисә билгесез югалган дип тану;

5) суд тарафыннан чыгарылган гаеплөү карарының законлы көченә керүе;

6) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә китү;

7) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу, чит ил дәүләтенең - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы гражданлыгы туктатылу, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, Россия Федерациясе гражданының чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу яисә анда яшәүгә рөхсәт алу яки, Россия Федерациясенең халыкара килешүендә катнашмаган, аның нигезендә, чит дәүләт гражданлыгына ия Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

8) сайлаучыларны жирлекнең тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак чакыртып алу. Депутатның, шул исәптән район Башлыгының бәяләмәләре нигезендә суд тәртибендә тиешле жирлек сайлаучыларының аңа карата ышанычын шик астына куя торган һәм депутат вазыйфаларын яисә район Башлыгының бурычларын үтәмәүдә, депутат, район Башлыгы статусына туры килми торган гамәлләр кылуында һәм Россия Федерациясе Конституциясен, Татарстан Республикасы Конституциясен, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, әлеге Уставны һәм башка муниципаль хокукый актларны бозган конкрет хокукка каршы карарлар яисә гамәлләр (гамәл кылмау) раслана. Чакыртып алу процедурасы тиешле жирлек Уставы белән билгеләнә;

9) район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату йә жирлек Башлыгы яисә жирлекнең тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә яисә аны альтернатив граждан хезмәтенә алмаштыруга жибәрү;

11) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

12) "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында" 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, "Аерым категориядәге затларның счетларын (кертәмнәр) ачуны һәм урнаштыруны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акчалар һәм кыйммәтләр саклауны тыю турында" ия булу һәм (яки) файдаланырга чит ил финанс инструментларының;

(12 пункт Азнакай район Советының 07.12.2015 н 17-3 карары белән кертелгән)

13) федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда.

2. Әлеге статьяның 1-7, 10 һәм 11 пунктчаларында күрсәтелгән очрақларда район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карар район Советы тарафыннан вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр бу нигез район Советы сессияләре арасында барлыкка килгән булса - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Әлеге статьяның 8 пунктчасында каралган очрақта, район Советы депутаты вәкаләтләре жирлекнең тиешле вәкилләкле органы депутатын чакыртып алу буенча тавыш биру нәтижәләрен рәсми бастырып чыгару көненнән туктатыла.

4. Әлеге статьяның 9 пунктчасында каралган очрақта, район Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яисә жирлек башлыгы яисә жирлекнең вәкилләкле органы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан көннән туктатыла.

5. Депутатның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очрақта тиешле жирлекнең вәкилләкле органы депутатлары арасыннан әлеге орган бер ай эчендә район советы составына башка депутатны сайларга тиеш.

IV бүлек. РАЙОН БАШЛЫГЫ

37 статья. Район башлыгы-районның иң югары вазыйфаи заты

1. Район башлыгы районның иң югары вазыйфаи заты булып тора.

2. Район Башлыгы район Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрен башкара.

(Азнакай район Советының 07.12.2015 п 17-3, 22.03.2017 ел, № 104-17 карарлары редакциясендә)

3. Район Башлыгының рәсми исеме - "Азнакай муниципаль районы Башлыгы".

38 Статья. Район Башлыгын сайлау тәртибе

1. Район Башлыгы яңа сайланган район Советының беренче утырышында район Советы депутатлары арасыннан район Советы вәкаләтләре вакытына ачык тавыш бирү юлы белән сайлана. Район Башлыгын сайлау район Советы депутатлары тәкъдим иткән кандидатлар арасыннан, шул исәптән район составына керүче жирлекләренң вәкилләкле органнары, район халкы, ижтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Әгәр аны сайлау өчен район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыграгы тавыш бирсә, район Советы депутаты район Башлыгы итеп сайлана.

3. Сайланганнан соң Район Башлыгы түбәндәгечә ант бирә:
"Миңа йөкләнгән югары бурычларны тормышка ашырганда, Россия Федерациясе Конституциясен һәм законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен һәм законнарын, район Уставын үтәргә, район халкының иминлеген тәэмин итү, кеше

һәм граждандар хокукларын һәм ирекләрен яклау өчен бөтен белемен һәм көчмен куярмын".

39 статья. Район Башлығы Статусы

2. Район Башлығы шәхси яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлеген белән шөгыльләнәргә, коммерция оешмасы белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы идарәсендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, сәяси партиядә катнашудан тыш, съезд (конференция) яки башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларында, күчмәсез милекчеләр иптәшлегендә), федераль законнарда каралган очрактан тыш, катнашырга хокуклы түгел, әгәр оешма белән идарә итүдә катнашу жирле үзидарә органы исеменнән Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла икән.

(2 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары редакциясендә)

1) Район Башлығы "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торыу турында "03.12.2012 № 230-ФЗ Федераль закон," аерым категорияләрдә затларның счетларын (кертмәнәр) ачуны һәм аларга ия булуын тыю турында 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтле әйберләр чит ил финанс инструментларынан файдаланырга".

(пп. 1 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары редакциясендә)

2) керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында Россия Федерациясе законнары нигезендә район башлығы тарафыннан бирелә торган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Президенты карары буенча Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә;

(пп. 2 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары белән кертелде)

3) әлегә өлешнең 2 пунктчасы нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торыу турында" 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы федераль закон, "Аерым категорияләрдә затларның аерым категорияләренә счет ачуны һәм ия булуларын тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтле әйберләр сакларга, чит

ил финанс инструментларыннан файдаланырга һәм (яки) файдаланырга", Татарстан Республикасы Президенты район Советына яки судка район башлыгының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать итә. (пп. 3 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары белән кертелде)

3. Район Башлыгы үз эшчәнлегендә федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә район халкына һәм район Советына хисап тоту, аларның контролендә тора.

4. Район Башлыгы район Советына үз эшчәнлегенең нәтиҗәләре, шул исәптән район Советы куйган мәсьәләләрне хәл итү турында еллык отчетларны тәкъдим итә.

Район Башлыгы район советына үз эшчәнлегенең нәтиҗәләре, үзенә буйсынган башка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, шул исәптән район Советы куйган мәсьәләләрне хәл итү турында еллык отчет бирә.

40 статья. Район Башлыгы Вәкаләтләре

Район Башлыгы:

1) районны башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә, ышаныч кәгазеннән башка район исемнән эш итә;

2) район Советы эшен оештыра, район Советы утырышларын җыя һәм аларга рәислек итә;

3) әлеге Устав белән билгеләнгән тәртиптә район Советы тарафыннан кабул ителгән норматив хокукый актларга имза сала һәм халыкка җиткерә;

4) әлеге Устав һәм район Советы карарлары белән билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара, шулай ук федераль законнар нигезендә аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләр буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара;

(4 пункт 2015 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы Азнакай район Советы карары редакциясендә)

5) район Башкарма комитеты җитәкчесе белән контракт төзи;

6) район Советы эшендә хәбәрдарлык һәм җәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу буенча чаралар күрә;

7) гражданнарны кабул итүне, аларның мөрәҗәгатьләрен, гаризаларын һәм шикаяتلәрен карауны оештыра;

8) район Советы утырышларының беркетмәләрен имзалый;

9) район Советы аппараты эше белән җитәкчелек итә;

10) район Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны

координацияли;

11) район бюджетын карап тотуга һәм эшчәнлеген тәэмин итүгә каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

12) Закон һәм әлеге Устав нигезендә гражданнарның турыдан-туры ихтыяр белдерүләре юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру буенча район Советының хокукый акты кабул итүне оештыра;

14) район исеменнән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары белән килешүләр төзи, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән үзара хезмәттәшлек итү һәм эшчәнлекне координацияләү турында килешүләр төзи;

15) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнар Башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләрне, шулай ук әлеге Устав, район Советы карарлары белән район башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

16) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

17) районның террорчылыкка каршы ведомствоара комиссиясен, районда коррупциягә каршы эшне координацияләү комиссиясен һәм башка комиссияләрне житәкли.

(17 пункт Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары белән кертелгән)

41 статья. Район башлыгы вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату

1) вафат булганда;

2) үз теләге белән эштән китү;

3) әлеге Уставның 42 статьясы нигезендә отставкага жибәрү

4) төшереп калдырылды. - Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары;

4) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфасыннан читләштерү";

5) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне сакламаган очракта;

6) суд тарафыннан вазыйфасын башкаруга сэләтсез яисә мөмкинлекләре чикләнган дип тану;

7) суд тарафыннан вафат булган дип яисә билгесез югалган дип тану;

8) суд тарафыннан чыгарылган гаепләү карарының законлы көченә керүе;

9) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә китү;

10) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу, чит ил дәүләтенең - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы гражданлыгы туктатылу, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, Россия Федерациясе гражданының чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу яисә анда яшәүгә рөхсәт алу яки, Россия Федерациясендә халыкара килешүендә катнашмаган, аның нигезендә, чит дәүләт гражданлыгына ия Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

11) жирлекнең тиешле вәкиллекле органы депутаты буларак сайлаучылар тарафыннан бәяләмәләр;

12) сәламәтлек торышы буенча суд тәртибендә билгеләнган район башлыгы вәкәләтләрен гамәлгә ашыруга сэләтсез карар белән;

13) районны өлешләп үзгәртеп кору 3, 3.2, 4 - 6, 6.1, 6.2, 7, 7.1, 7.2 "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта;

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы, 2017 елның 27 декабрэндәге 166-24 номерлы карарлары редакциясендә)

14) муниципаль берәмлек чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның санын 25 проценттан артыгракка арттыру;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

15) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 35 статьясындагы 5 өлеше нигезендә район Советын формалаштыру тәртибен үзгәртү";

(15 пункт Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

16) Район Башлыгы, аның хатыны (ире) һәм (яки) балигъ булмаган балалар тарафыннан ышанычны сакламау сәбәпле, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм тотуны тыю, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) файдалану тыела;

(16 пункт Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

17) "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль закон, "Аерым категориядәгә затларның счетларын (кертепнәр) ачуны һәм урнаштыруны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акчалар һәм кыйммәтләр саклауны тыю турында" ия булу һәм (яки) файдаланырга чит ил финанс инструментларының;

(17 пункт Азнакай район Советының 07.12.2015 п 17-3 карары белән кертелгән)

18) Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлегә гариза район Советына кергән көн тора.

(пп. 18 Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәгә 166-24 номерлы карары белән кертелде)

2. Район башлыгының әлегә статьяның 1 пунктындагы 1 - 10 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, районның яңа башлыгын сайлау район Советының яқындагы утырышында гамәлгә ашырыла.

3. Район Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, район Советы тарафыннан үз составыннан сайлана торган район башлыгын сайлау мондый вәкаләтләр туктатылган көннән соң алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта район Советы вәкаләтләре срогы тәмамланганчы алты айдан да ким вакыт калып барса, район башлыгын район Советы составыннан сайлау яңа сайланган район Советының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.

(3 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәгә 166-24 номерлы карары редакциясендә)

4. Әгәр вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган Татарстан Республикасы Президентының район башлыгы вазыйфасыннан читләштерү турында хокукый акты нигезендә йә район башлыгын отставкага жибәрү турында район Советы карары нигезендә әлегә хокукый актка яисә суд тәртибендә карарга шикаять бирсә, район Советы үз составыннан сайланган район башлыгын сайлау турында Карар кабул итәргә хокуклы түгел.

(4 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәгә 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

42 статья. Муниципаль берәмлек Башлыкларын отставкага жиберү

1. "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә район Советы район башлыгын район Советы депутатлары инициативасы буенча яисә Татарстан Республикасы Президенты инициативасы белән отставкага жиберергә хокуклы.

2. Район Башлыгының отставкага китүе өчен нигез булып тора:

1) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешенә 2 һәм 3 пунктларында каралган нәтижеләрне китерерлек (гамәл кылмау) район башлыгының карарлары, гамәлләре (гамәл кылмау);

2) жирле әһәмиятгә мәсьәләләрне хәл итү, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда, әлегә Уставта каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәмин итү бурычларын һәм (яисә) жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрне үтәмәү;

3) район Башлыгы эшчәнлеген район Советы алдында еллык хисап нәтижеләре буенча канәгатьләнәрлек түгел, бу ике тапкыр рәттән;

4) "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны һәм бурычларны үтәмәү;

5) расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка шартларга бәйле рәвештә, район Башлыгы, Башкарма комитет, башка органнар һәм районның жирле үзидарә вазыйфаи затлары һәм ведомство буйсынуындагы оешмалар тарафыннан кеше һәм граждан хокуклары һәм ирекләре тигезлегенә дәүләт гарантияләрен массакүләм бозуга юл куймау, раса, милли, тел яки дини кирәк-яраклылык билгеләре буенча хокукларны һәм дискриминацияләүне чикләү, әгәр бу милләтара һәм конфессияара килешүне бозу китереп чыгарган һәм милләтара (этникара) һәм конфессияара конфликтлар барлыкка килүгә ярдәм иткән булса.

(5 пункт Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары белән кертелгән)

3. Район Башлыгын вазыйфасыннан азт итү тәртибе "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 статьясы нигезендә жайга салына

43 статья. Район Башлыгы урынбасары

1. Район башлығы тәкъдиме буенча район Советы депутатлары арасыннан район башлығы урынбасары сайлана.

1.1. Район Башлығы урынбасары ачык яки яшерен тавыш бирү юлы белән сайлана, тавыш бирү ысулы турында карар район Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Әгәр аны сайлау өчен район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыграгы тавыш бирсә, район Советы депутаты район Башлығы урынбасары дип санала.

3. Район Башлығы урынбасары вазыйфаларны район Советы Регламентында билгеләнгән бурычларны бүлүгә туры китереп башкара, ә вакытлыча булмаган очракта (авыру яки отпуск белән бәйле рәвештә), яисә үз вазыйфаларын башкару яисә вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату мөмкинлеген булмаган очракта, яисә суд карары буенча аңа процессуаль мәжбүр итү чараларын куллану, сак астына алу яки вазифасыннан вакытлыча читләштерү рәвешендә, район Башлығы вазыйфаларын башкара.

(Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары редакциясендә)

4. Район Башлығы урынбасары үз вәкаләтләрән азат ителгән нигездә гамәлгә ашыра.

5. Район башлығы урынбасарының вәкаләтләре әлегә Уставның 41 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Район Башлығы урынбасары теләсә кайсы вакытта район Башлығы инициативасы буенча кабул ителгән яки билгеләнгән депутатларның өчтән береннән ким булмаган санда депутатлар төркеме таләбе буенча район Советы карары буенча да вазифадан кире алынырга мөмкин. Вазифадан кире алыну турындагы карар билгеләнгән Совет депутатлары саныннан күпчелек тавыш бедән кабул ителә.

V Бүлек. РАЙОННЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

44 статья. Район башкарма комитеты - район жирле үзидарә башкарма-боеру органы

1. Район башкарма комитеты район жирле үзидарә органнарының башкару-боеру органы булып тора.

2. Район Башкарма комитетының рәсми исеме - "Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты".

3. Район башкарма комитеты район Советына, район Башлығына һәм район халкына хисап тотә һәм аның контролендә тора.

4. Район Башкарма комитетының мөһере район гербы төшерелгән һәм үз исеме язылган бланклары бар.

5. Район Башкарма комитеты эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджеты чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

45 статья. Район Башкарма комитеты структурасы

1. Башкарма комитет структурасы Башкарма комитет житәкчесе тәкъдиме буенча район Советы тарафыннан раслана.

2. Район Башкарма комитеты структурасына Башкарма комитет житәкчесе, аның урынбасарлары, тармак (функциональ) һәм (яки) Башкарма комитетның территориаль органнары керә.

3. Район Башкарма комитеты органнары район Советы тарафыннан расланган Нигезләмә нигезендә эшли.

4. Район Башкарма комитеты каршында үз компетенциясенә кертелгән жирле әһәмияткә ия мәсьәләләрне хәл итү буенча мәсьәләләрне килештереп хәл итү өчен Башкарма комитет житәкчесе карары белән координация, эксперт һәм башка киңәшмә (консультатив) органнары барлыкка килергә мөмкин. Күрсәтелгән органнар район Башкарма комитеты структурасына керми. Аларда эш жәмәгать башлангычларында башкарыла.

46 статья. Башкарма комитет вәкаләтләре

1. Район Башкарма комитеты:

1) планлаштыру, бюджет, финанслар һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- район бюджеты проектын (бюджет проектын һәм уртача вакытка исәпләнгән финанс планын) төзүне тәмин итә;

- кирәкле документлар һәм материаллар белән район Советы раславына район бюджеты проектын (бюджет проектын һәм уртача срокка исәпләнгән финанс планын) кертә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртипләрен эшли һәм раслый;

- район бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә, район бюджетының үтәлеше турындагы отчетны район Советына раслау өчен тәкъдим итә;

- муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

- районның социаль-икътисади үсеш стратегиясен эшләүне тәмин итә;

(Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрәдәге 166-24 номерлы карары редакциясендә)

- район бюджетының үтәлешен, районның социаль-икътисади үсеш стратегиясен үтәүне оештыра;

(Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрәдәге 166-24 номерлы

караы редакциясендә)

- районның социаль-икътисади үсеш стратегиясен үтәү турында хисап әзерләүне тәмин итә;

(Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәге 166-24 номерлы караы редакциясендә)

- районның икътисад һәм социаль өлкә торышын характерлаучы статистик күрсәткечләр жыоны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына тапшыруны оештыра;

(Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәге 166-24 номерлы караы редакциясендә)

- район бюджеты хисабына жирлекләрнең бюджет тәмин ителеше дәрәжәләрен тигезләүне тәмин итә;

- муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару, кредитлар алу, муниципаль гарантияләр бирү юлы белән район Советы карарлары нигезендә муниципаль бурыч алуны гамәлгә ашыра һәм муниципаль милеккә нигез сала;

2) муниципаль милек белән идарә итү өлкәсендә, район территориясендә предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр:

- районның муниципаль милкендә булган милек белән идарә итә, муниципаль милек объектларын булдыру, сатып алу, файдалану, эш белән тәмин итү һәм арендау буенча мәсьәләләрне хәл итә;

- район Советы караы белән билгеләнгән очракларда район Советының килештерүенә (раславына) муниципаль милекне алу, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр әзерли һәм кертә;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр булдыра, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениеләрен финанслауны тәмин итә, муниципаль учреждениеләр һәм Предприятиеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен эштән азат итә;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән районның икътисадый һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек турында килешүләр төзи; район территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр төзүгә ярдәм итә;

- муниципаль заказ формалаштыра һәм урнаштыра, район ихтыяжлары өчен, моның өчен каралган матди һәм финанс чараларын файдаланып, заказчы булып тора;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәт хақы күләмен һәм шартларын билгели;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан район Советы билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифларны билгели һәм жайга сала;

- коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифлары, коммуналь комплекс оешмаларының коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәтләренә тоташтыру, тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә түләүләрне жайга сала;

- районның хезмәт күрсәтүче административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләгән хезмәткәргә эш өчен бина тәкъдим итә;

- 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан әлеге вазифа буенча бурычларны үтәгән чорда торак бина белән тәмин итә;

3) территориаль планлаштыру, жирдән һәм башка табигый ресурслардан файдалану, әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә:

- районның территориаль планлаштыру документлары проектларын, башка шәһәр төзелеше документларын эзерли һәм район Советына раслауга кертә һәм аларның тормышка ашырылуын тәмин итә;

- район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итү буенча мәгълүмат системаларын алып баруны гамәлгә ашыра;

- районның муниципаль милкендә булган жирләрдән рациональ файдалану һәм аларны саклауны планлаштыру һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

- район территориясендә жир участокларын, шул исәптән сатып алу юлы белән бирә;

- халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарга предприятиеләр, учреждениеләр, оешмаларның әйләнә-тирәлеккә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләрне турында хәбәр итә;

- жирлекара характердагы әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын оештыра;

- көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерүне һәм эшкәртүне оештыра;

- район территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм курортларын булдыра, үстерүне һәм саклауны тәмин итә, жирле әһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләрен куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясенә су законнары, су объектлары милекчесе вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра, шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен, гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе

полосаларына ирекле үтеп керуен тээмин итүне дә кертеп, гомуми файдаланудагы су объектларын куллану кагыйдэләрен билгели;

- муниципаль урман контролен гамәлгә ашыра;

- муниципаль район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләр башкаруны тээмин итә, федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрә;

- муниципаль районның авыллар арасындагы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра;

(абзац Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

- "Күчемсез мөлкәтнең дәүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруны һәм территория планы картасын раслауны оештыра;

(абзац Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

4) төзелеш, транспорт һәм элементә өлкәсендә:

- район территориясендә торак төзелеше өчен шартлар булдыруны тээмин итә;

- район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тээмин итә, район чикләрендә торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын муниципаль контрольдә тотта, аларда юл хәрәкәте иминлеген тээмин итә, шулай ук автомобиль юлларын куллану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра;

- халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыра һәм муниципаль транспорт оешмалары булдыру яки халыкка транспорт хезмәте күрсәтү шәхси һәм башка транспорт предприятиеләре һәм оешмаларын килешү башлангычларында жәлеп итү юлы белән район чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыруны тээмин итә;

- район чикләрендә халыкка хезмәт күрсәтүче маршрутлар, хәрәкәт графиклары, жәмәгать транспорты тукталышлары урыннарын раслый яки килештерә;

- район чикләрендә торак пунктлардан читтә жәмәгать транспорты тукталышлары өчен билгеләнгән урыннарны төзекләндерүне тээмин итә;

- авылларны элементә хезмәтләре белән тээмин итү өчен шартлар тудыра;

- адреслар объектларга адрес бирүне, адресларны үзгәртүне, адресларны юкка чыгаруны, урам-юл чөлтәре элементларына (федераль эһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яки муниципальга эһәмияттәге автомобиль юлларыннан

тыш) исемнәрне, муниципаль районның авыллар арасындагы территориясе чикләрендә планлаштыру структурасы исемнәренә бирүне, мондый атамаларны үзгәртүне, гамәлдән чыгаруны, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыруны тәмин итә;

(абзац Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

5) торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү, шулай ук төзекләндерү һәм авыл хужалыгы өлкәсендә:

- энергияне саклау һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыра;

- район чикләрендә муниципаль торак фонды булган күп фатирлы йортларга энергетик тикшерү үткөрүне оештыра; энергияне саклау һәм энергетика нәтижелелеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чаралар оештыра һәм үткәрә;

- Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә район чикләрендә жирлекләрнең электр һәм газ белән тәмин ителешен оештыра;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

- район составына керүче жирлекләрне жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- жирлекара китапханәләр белән халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, аларның китапханә фондларын туплауны һәм саклауны оештыра;

- жирлекара китапханәләр белән халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, аларның китапханә фондларын туплауны һәм саклауны оештыра;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм жирлекара күмү урыннарын тотуны тәмин итә;

- муниципаль район составына керүче жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыра;

- муниципаль район составына керүче жирлекләрне ял һәм мәдәният оешмалары хезмәте белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыра, Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итә, социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм ирекле ярдәм күрсәтә;

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

- район территориясендә физик культура һәм массакүләм спорт үсешен тәмин

итә, районның рәсми физкультура-сәламәтләндрәү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыра;

- реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслый, муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә рөхсәт бирә, мондый рөхсәтләрне юкка чыгара, муниципаль район территориясендә үз белдеге белән билгеләнгән реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр бирә;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

- "Жылылык белән тәмин итү турында" Федераль законда каралган жылылык белән тәмин итүне оештыру вәкаләтләрен гамәлгә ашыра";

(абзац Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

- су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә "Су белән тәмин итү һәм пычрак суларны агызу турында" Федераль законда каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

(абзац Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

б) Мәгариф һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә:

- муниципаль мәгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыра (федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем программаларын гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәмин итү вәкаләтләрәнән тыш));

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

- муниципаль мәгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыра (финанс белән тәмин итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), балаларны карау, муниципаль мәгариф оешмаларында балаларны карап тоту өчен шартлар тудыра, шулай ук каникул вакытында балаларның ялын оештыра;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

- район территориясендә Халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыра (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган территорияләрдән тыш, халыкны аерым территорияләренң медик-санитар тәмин итү функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы карамагындагы медицина оешмаларында медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләр исемлегә) гражданнарга түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең

территориаль программасы нигезендә;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

- балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча жирлекара характердагы чаралар оештыра һәм тормышка ашыра;

- жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларына, жирле үзидарәнең сайланулы органнары эгъзаларына, район Советы депутатлары, муниципаль хезмәткәрләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем бирүне һәм өстәмә һөнәри белем бирүне, муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләүне оештыра.

(абзац Азнакай район Советының 07.12.2015 N 17-3 карары белән кертелгән)

7) гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәмин итү, халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә:

- район территориясендә законнарның, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының актларының үтәлешен, гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судта жирле үзидарә хокукларын бозучы дәүләт хакимияте органнары һәм дәүләт вазыйфай затлары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар актларына шикаять бирә;

- федераль закон нигезендә муниципаль милиция тарафыннан жәмәгать тәртибен саклауны оештыруны тәмин итә;

- район чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнаша;

- территориаль саклау һәм гражданның оборонасы, халыкны һәм район территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыра һәм тәмин итә; гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жирле финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыруны тәмин итә;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

- район территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизацияне әзерләү буенча чаралар оештыра һәм тормышка ашыра;

- үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килү турында үз вакытында хәбәр итүне һәм хәбәр итүне тәмин итә;

- кешеләрнең су объектларында куркынычсызлыгын тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны тормышка ашыруны тәмин

итә;

- жирле референдум эзерләү һәм үткәрүне, район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыру һәм матди-техник яктан тәмин итүне гамәлгә ашыра;

- абзац бетерелгән. - Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары;

- район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыра;

- милләтара һәм конфессияара килешүне ныгытуга, муниципаль район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни жайлашуын тәмин итүгә, милләтара (этникара) низагларны профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар эшли һәм гамәлгә ашыра;

(абзац Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

8) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән районның жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дөләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә районның жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дөләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- дөләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чараларының исәбен алып бара һәм тиешле куллануны тәмин итә;

- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дөләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисап тапшыра;

- район Советы карарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дөләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен районның жирле үзидарә органнары карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалануны тәмин итә;

- Россия Федерациясенә су законнары белән билгеләнгән чикләрдә, район чикләрендә урнашкан су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

9) терроризмга каршы тору өлкәсендә:

- үз вәкаләтләре чикләрендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалау буенча чаралар кабул итүне, шулай ук муниципаль район территориясендә терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижәләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча чаралар күрүне тәмин итә;

- терроризмны профилактикалау, шулай ук аның күрсәтмәләре нәтижәләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү өлкәсендә муниципаль программаларны эшли

һәм тормышка ашыра;

- муниципаль берәмлекләрдә терроризмның асылын һәм аның ижтимагый хәвефсезлеген аңлату, шулай ук гражданнарда терроризм идеологиясен кабул итмәү, шул исәптән мәгълүмат материаллары, басма продукция тарату, аңлату эшләре һәм башка чаралар үткәрү юлы белән мәгълүмати-пропаганда чаралары оештыра һәм үткәрә;

- терроризмны профилактикалау, шулай ук Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият федераль органнары һәм (яки) башкарма хакимият органнары тарафыннан оештырыла торган аның күрсәтмәләре нәтижәләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча чараларда катнаша;

- терроризмны профилактикалауда катнашу, шулай ук Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнарына аның күрсәтмәләре нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнашу мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр жиберә;

- жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча терроризмны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның күренешләре нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

(9 пункт Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары белән кертелде)

10) башка вәкаләтләр:

- муниципаль хезмәтләр реестрын формалаштыру һәм алып бару тәртибен билгели;

- муниципаль архив эшчәнлеген тәмин итә;

- федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элементләрне үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра;

абзац төшереп калдырылды. - Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары;

- район составына керүче авыл жирлекләре территорияләрендә жирлекләрнең жирле эһәмияттәге мәсьәләләре буенча "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, шулай ук Азнакай муниципаль районының жирле үзидарә органнарына Азнакай муниципаль районы авыл жирлекләре жирле үзидарә органнары белән килешүләр нигезендә тапшырылган вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

(абзац Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

2. Башкарма комитет районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

- район музейларын булдыра;

- опека һәм попечительлек буенча эшчәнлекне тормышка ашыруда катнаша;

- район территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләр хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра;

- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм район территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга булышлык күрсәтә;

Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары белән 46 статьяның 2 пунктындагы алтынчы абзацында "казак формалаштыра һәм урнаштыра" сүзләре "муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләренә сатып алуны гамәлгә ашыра", - дип алыштырылды.

- туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;

- кеше хокукларын тәмин итүгә ижтимагый контроль һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм итүче ижтимагый күзәтү комиссияләренә булышлык күрсәтә;

- 2008 елның 31 декабренә алар карамагында булган югары белем бирү муниципаль мэгариф оешмаларын гамәлгә куючы функцияләренә гамәлгә ашыра;

(абзац Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

- инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның бөтенроссия ижтимагый берләшмәләре оештырган оешмаларга ярдәм күрсәтә";

(абзац Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

- "Кан донорлыгы һәм аның компонентлары турында" Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыра.

(абзац Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары белән кертелгән)

- халык арасындагы территориядә нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылуны оештыра;

(абзац Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

- федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатына бәйсез бәя бирүне оештыру өчен шартлар тудыра;

(абзац Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары белән кертелгән)

- "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыра;

(абзац Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

- инвалидлар, сәламәтлекләре чиклэнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә булышлык күрсәтә.

(абзац Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

3. Район Башкарма комитеты, законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары белән район Советы, район башлыгы яки башка жирле үзидарә органнары вәкаләтләрәннән тыш, районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча башка вәкаләтләрне дә гамәлгә ашыра.

4. Район башкарма комитеты Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендә район Башкарма комитеты вәкаләтләрәнә керә:

1) тиешле территориядә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) жирле үзидарә органнарына бирелгән региональ дәүләт контролен (күзәтчеләген) оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләү. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләү һәм кабул итү Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгелэнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

4) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контроль нәтижәләлегенә мониторингын оештыру һәм үткәрү, аны уздыру күрсәткечләре һәм методикасы Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана;

5) федераль законнарда, законнарда һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру буенча функцияләр,

мондый органнарның статусын билгеләүче хокукый актлар нигезендә, район Башкарма комитеты органнарына йөкләнергә мөмкин.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юридик затларны, шәхси эшмәкәрләрне тикшерүне оештыру һәм үткәрү белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

47 статья. Район Башкарма комитеты житәкчесе

1. Район Башкарма комитетын район Башкарма комитеты житәкчесе житәкли.

1.1. Район Башкарма комитеты житәкчесе район Советы контролендә һәм аның алдында хисап тотта.

2. Район Башкарма комитеты житәкчесе әлеге вазифага контракт буенча билгеләнә торган районның жирле үзидарә вазыйфаи заты булып тора.

3. Район Башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

4. Башкарма комитет житәкчесе эшмәкәрлек, шәхси яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек, эшчәнлек белән шөгыйльләнергә, шулай ук хужалык итүче субъект белән идарә итүдә катнашырга хокуклы түгел (торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларыннан, билгеләнгән тәртиптә теркәлгән күчемсез милек һәм профсоюз милекчеләре ширкәтләреннән, Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләр Советы, муниципаль берәмлекләренң башка берләшмәләре), әгәр федераль законнарда һәм (яки) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән, теркәлгән тәртиптә, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларга хужалык итүче субъект белән идарә итү йөкләнгән булса, шулай ук башка түләүле эшчәнлек белән, укытучы, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш. Шулай ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый. Башкарма комитет житәкчесе, әгәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә итү органнары, попечительләр яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган структур бүлекчәләренң башка органнары составына керергә хокуклы түгел. Башкарма комитет житәкчесе "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон," Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында "03.12.2012 N 230-ФЗ Федераль закон, "Аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны

һәм аларның кыйммәтен саклауны, чит ил финанс инструментларыннан файдалануны тыю турында" законары нигезендә.

(Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы, 2017 елның 27 декабрдәге 166-24 номерлы карарлары редакциясендә)

5. Аерым оештыру-боеру функцияләрен гамәлгә ашыру өчен район Башкарма комитеты житәкчесенә урынбасарлары бар. Район Башкарма комитеты житәкчесенә авыру яки отпускка бәйле рәвештә үз вазыйфаларын башкару мөмкинлеге булмау яисә вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очрагында аның вәкаләтләрен билгеләнгән вазифаларга туры китереп, район Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарларының берсе башкара.

6. Район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын контракт буенча биләүгә дөгъва кылучы гражданныр һәм әлеге вазыйфаны биләгән зат үзләренә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы житәкчесе) һәм ире (хатыны) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыра.

(6 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәге 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

7. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында әлеге статьяның 6 өлеше нигезендә тапшырыла торган белешмәләренә дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Президенты карары буенча Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

(7 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәге 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

8. Әлеге статьяның 7 өлеше нигезендә гамәлгә ашырылган тикшерү нәтижәсендә, контракт буенча район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче зат тарафыннан "Коррупциягә каршы тору өлкәсендә дәүләт сәясәтен камилләштерү максатларында Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында" 2017 елның 3 апрелдәге 64-ФЗ номерлы федераль закон," Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында "03.12.2012 N 230-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән бурычларны үтәмәве фактларын ачыклаганда, Татарстан Республикасы Президенты 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы "Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм ия булуны тыю турында" гы Федераль закон, "Чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану өчен кулдагы акча һәм кыйммәтле әйберләр саклауны тыю хакында " гы Федераль закон белән мөрәжәгать итә, Татарстан Республикасы Президенты контракт буенча район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче затның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать итә., яисә аңа карата жирле үзидарә органына бүтән дисциплинар жәза бирүне, тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле зат

яисә судка мөрәжәгать итәргә тиеш.

(8 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәгә 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

48 статья. Район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү тәртибе

1. Район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү конкурс нигезендә үткәрелә.

2. Район Башкарма комитеты житәкчесе өчен контракт шартлары район Советы тарафыннан раслана. Федераль закон яки Татарстан Республикасы законы белән районның жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен контрактка тапшыру очрагында федераль закон яисә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән шартлар мәжбүри тәртиптә кертелә.

3. Район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына кандидатлар булырга тиеш:

1) "Дәүләт һәм муниципаль идарә" белгечлеге буенча югары һөнәри белем яисә район Советы карары белән билгеләнә торган белгечлек буенча башка югары һөнәри белем;

2) муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында тиешле вазыйфаи төркем яисә аларга тинләштерелгән дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында кимендә ике ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек буенча кимендә биш ел эш стажы;

3) оешма житәкчесе, дәүләт органы, жирле үзидарә органы житәкчесе вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында идарә эшчәнлеге тәҗрибәсе биш елдан да ким түгел;

4) район Советы карары белән билгеләнә торган башкарма комитет житәкчесенең вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәкле күләмдә эшлекле сыйфат һәм күнекмәләр.

4. Район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүгә Конкурс әлеге Устав һәм район Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

5. Конкурс шартлары, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турында мәгълүматлар, контракт проекты конкурс уздырылган көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыгарга тиеш.

6. Конкурс үткәрү өчен Конкурс комиссиясе төзелә. Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны район Советы тарафыннан билгеләнә.

(6 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәгә 361-52 номерлы карары редакциясендә)

7. Район конкурс комиссиясе формалаштырганда конкурс комиссиясе әгъзаларының яртысы район Советы, ә икенче яртысы - Татарстан Республикасы

Президенты тарафыннан билгеләнә.

(7 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

8. Конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тәкъдим иткән кандидатлар арасыннан берсе район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына билгеләнә.

9. Район Башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт район Башлығы тарафыннан төзелә.

10. Район Башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт район Советы вәкаләтләре срогына, район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына кандидат билгеләү турында Карар кабул иткәннән соң (яңа чакырылыш район Советы эшли башлаган көнгә кадәр), кимендә ике елга төзелә.

49 статья. Район Башкарма комитеты житәкчесенң вәкаләтләре срогы

1. Район Башкарма комитеты житәкчесе Совет вәкаләтләре срогына билгеләнә.

2. Район Советы вәкаләтләре срогы чыккач, район Башкарма комитеты житәкчесе билгеләнгән тәртиптә, район Башкарма комитетының яңа житәкчесе итеп билгеләнгәнче, үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыруын дәвам итә.

50 Статья. Башкарма комитет житәкчесенң вәкаләтләре

Башкарма комитет житәкчесе:

1) район Башкарма комитеты эшчәнлеген шәхси идарә итү принципларында алып бара һәм үз компетенциясенә кергән район Башкарма комитеты тарафыннан үз вәкаләтләрен үтәү өчен шәхси җаваплылык тотат;

2) район башкарма комитетын район Советы, район Башлығы, районның башка жирле үзидарә органнары һәм башка муниципаль берәмлекләр, дүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә;

3) район Советы каравына район бюджеты проектларын һәм аның үтәләше турындагы хисапларны тәкъдим итә;

4) район Советы каравына районның комплекслы социаль-иқтисадый үсеше планнары һәм программалары проектларын һәм аларның үтәләше турында хисапларны тәкъдим итә;

5) Башкарма комитет структурасы проектын район Советына раслауга кертә, расланган структурага туры китереп, район Башкарма комитетының штат расписаниесен раслый;

6) район башлығы белән килешеп, Башкарма комитет житәкчесе урынбасарларын вазыйфасыннан азат итә, алар арасында вазыйфаларны бүлә, муниципаль хезмәткәрләренә һәм район Башкарма комитетының башка

хезмәткәрләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген контрольдә тотат, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар җаваплылык чаралары куллана;

7) үз вәкаләтләре чикләрендә расланган бюджет нигезендә район чаралары белән эш итә;

8) район Башкарма комитеты җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәмин итә, аларны үтәү өчен шәхси җаваплылык тотат, тиешле законнарны үтәү йөзеннән һәм тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгара;

9) район Башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукый актлар, шулай ук район Башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар бастырып чыгара;

10) Район Советына район Башкарма комитеты һәм район Башкарма комитеты җитәкчесе карамагындагы башка җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә нәтиҗәләре, шул исәптән район Советы куйган мәсьәләләрне хәл итү турында еллык отчетлар тәкъдим итә;

11) халыкка даими рәвештә район Башкарма комитеты эшчәнлегенә турында хәбәр итә, район Башкарма комитеты хезмәткәрләре гражданны кабул итә, айга бер тапкырдан да ким булмаган гражданны кабул итә, гражданны тәкъдимнән, гаризаларын һәм шикаятьләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

12) дәүләт һәм башка органнардагы район мәнфәгатьләрен тәмин итү һәм яклау буенча чаралар күрә, район Башкарма комитеты исеменнән судка гариза бирә, ышанычнамә бирә;

13) район Советына раслауга район Башкарма комитеты органнары турында нигезләмә проектларын тәкъдим итә;

14) Район Башкарма комитеты органнары җитәкчеләрен район Советы билгеләгән тәртиптә вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә;

15) законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары һәм төзелгән контракт нигезендә башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

51 статья. Район Башкарма комитеты җитәкчесе вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район Башкарма комитеты җитәкчесенә вәкаләтләрен вакытыннан алда түбәндәге очракларда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләгә белән отставкага китү;

3) әлеге статьяның 2 пункты нигезендә контрактны өзү;

4) 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфасыннан читләштерү;

5) 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 статьясы нигезендә отставкага жиберү;

6) суд тарафыннан вазыйфасын башкаруга сәләтсез яисә мөмкинлекләре чикләнгән дип тану;

7) суд тарафыннан вафат булган дип яисә билгесез югалган дип тану;

8) суд тарафыннан чыгарылган гаепләү карарының законлы көченә керүе;

9) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә китү;

10) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу, чит ил дәүләтенә - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы гражданлыгы туктатылу, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, Россия Федерациясе гражданының чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу яисә анда яшәүгә рөхсәт алу яки, Россия Федерациясенә халыкара килешүендә катнашмаган, аның нигезендә, чит дәүләт гражданлыгына ия Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

11) хәрби хезмәткә яисә аны альтернатив граждан хезмәтенә алмаштыруга жиберү;

12) халыкны турыдан-туры белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен кирәкле муниципаль хокукый актны бастырып чыгару вакытын бозу;

13) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3, 4-7 өлешләре нигезендә гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта;

14) район чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан 25 проценттан артык муниципаль берәмлек сайлаучылары санын арттыру.

2. Башкарма комитет житәкчесе белән Контракт якларның килешүе буенча яки гариза нигезендә суд тәртибендә өзелергә мөмкин:

1) әлеге Уставның 47 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә үтәмәү, район Советы яисә район башлыгы контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә;

2) Татарстан Республикасы Президенты - район жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга кагылышлы, шулай ук чикләүләр үтәлмәү сәбәпле, контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә, әлеге Уставның 47

статьясындагы 4 өлеше белән билгеләнгән;

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрендәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

3) Башкарма комитет житәкчесе-районның жирле үзидарә органнары һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан контракт шартлары бозылуга бәйле.

3. Район Башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" 03.12.2012 № 230-ФЗ Федераль закон, "Аерым категорияләрдәге затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачуны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы федераль закон, "дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтле әйберләргә сакларга, чит ил финанс инструментларыннан файдалану һәм (яки) чит ил финанс инструментларыннан файдалану" темасына Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелә торган керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрнең дөрөсләген һәм тулылыгын тикшерү нәтижәсендә ачыкланган " Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында.

(3 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

51.1.статья. Муниципаль хезмәт

(Азнакай район Советының 2016 елның 18 августындагы 60-9 номерлы карары белән кертелгән)

1. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне дә кертеп, муниципаль хезмәткәр статусын, муниципаль хезмәт узу шартларын һәм тәртибен дә кертеп, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук аның нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав һәм Азнакай муниципаль районының башка муниципаль хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Азнакай муниципаль районының муниципаль хезмәткәрләренә карата өстәмә социаль һәм башка гарантияләр бирү шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә ала.

VI бүлек. РАЙОН БАШЛЫГЫ, БАШКАРМА КОМИТЕТ ЖИТӘКЧЕСЕ ҺӘМ РАЙОН СОВЕТЫНЫҢ ҮЗАРА МӨНӘСӘБӘТЛӘРЕ

52 статья. Жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлек тәртибе муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә

1. Әлеге Устав белән билгеләнгән вәкаләтләрнең бүленеше нигезендә район Советы, район башлыгы һәм Башкарма комитет үз вәкаләтләрән мөстәкыйль тормышка ашыра.

2. Район Советы һәм район Башкарма комитеты районның икътисадый һәм социаль үсеше процесслары белән нәтижәле идарә итү максатларында законнарда билгеләнгән, әлеге Устав формалары белән үзара хезмәттәшлек итәргә тиеш.

3. Район Советы һәм район Башкарма комитеты кабул ителгән хокукий актларны кул куелган көннән алып жиде көн эчендә бер берсенә юллылар.

4. Район Советы, район Башлыгы район Башкарма комитеты житәкчесенә район Башкарма комитеты житәкчесенә, район Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларының хокукий актларын кабул итү, юкка чыгару, үзгәртү яки өстәү турындагы тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларны суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Район Башкарма комитеты житәкчесе район Советына, район Башлыгына район Башлыгының хокукий актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү яки өстәү турындагы тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

6. Район Башлыгы район Башкарма комитеты житәкчесенә район Советының эш планнарын һәм район Советы карарлары проектларын район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә юллы.

7. Район Советы һәм аның органнары утырышларында, район Башлыгы үткәрә торган утырышларда киңәш бирү тавышы хокукы белән район Башкарма комитеты житәкчесе, аның урынбасарлары яки вәкаләтле затлар катнашырга хокуклы. Язма чакыру булган очракта, район Башкарма комитетының вазыйфаи затлары район Советы утырышларында катнашырга тиеш.

8. Район Башкарма комитеты житәкчесе үткәрә торган утырышларда район Башлыгы, район Советы депутатлары катнашырга хокуклы.

55 статья. Район жирле үзидарә органнары арасында бәхәсләрне хәл итү

Район жирле үзидарә органнары арасында аларның вәкаләтләрән гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча бәхәсләр килештерү процедураларын үткәрү юлы белән яки суд тәртибендә хәл ителә.

VII бүлек. РАЙОННЫҢ БАШКА ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ

54 статья. Районның контроль-хисап палатасы
(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

1. Районның контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс тикшерүенең даими эшләүче органы булып тора.

2. Контроль-хисап палатасы Рәистән һәм бер аудитордан тора.

3. Район Контроль-хисап палатасы вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законнар, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, әлегә Устав, Азнакай муниципаль районының Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезләмә белән һәм башка муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

Федераль законнар белән билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә район Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

4. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудитори вазыйфасына дәүләт, муниципаль идарә, дәүләт, муниципаль контроль (аудит), икътисад, финанс, юриспруденция өлкәсендә өч елдан да ким булмаган югары белем һәм эш тәҗрибәсе булган Россия Федерациясе гражданны билгеләнә.

5. Үз вәкаләтләре чикләрендә Контроль-хисап палатасы оештыру һәм функциональ мөстәкыйльлеккә ия. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аудитори район Советы, дәүләт хакимиятенең закон чыгару органнары депутатлары була алмый, дәүләт вазыйфаларын, шулай ук районның муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый.

6. Контроль-хисап палатасы түбәндегеләрне гамәлгә ашыра:

1) район бюджеты үтәлешен контрольдә тоту;

2) район бюджеты проектларына экспертиза;

3) район бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

4) район бюджеты тарафыннан Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган башка чыганақлардан алына торган акчаларның законлыгына, нәтижәләлегенә (нәтижәлелеккә һәм бәрәкәтлеккә) контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

5) районның муниципаль милегендә булган мөлкәт белән идарә итүнең һәм эш итүнең билгеләнгән тәртибен, шул исәптән интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләре һәм муниципаль район карамагында булган индивидуальләштерү чараларын үтәүне контрольдә тоту;

6) район бюджеты акчалары исәбеннән салым, башка ташламалар һәм өстенлекләр, бюджет кредитлары бирү нәтижәләлеген бәяләү, шулай ук муниципаль гарантияләр һәм поручительстволар бирү яки башка ысуллар белән юридик затлар һәм шәхси эшқуарлар тарафыннан район бюджеты акчалары һәм район муниципаль милкендәге мөлкәт хисабына башкарыла торган килешүләр буенча йөкләмәләренә үтәүне тәэмин итү законлылыгын бәяләү;

7) районның чыгым йөкләмәләренә, шулай ук муниципаль район

программаларына кагылышлы өлешендә муниципаль хокукый актлар проектларына (финанс-икътисадый нигезләрнең нигезле булуын да кертеп) финанс-икътисадый экспертиза ясау;

8) муниципаль районда бюджет процессын анализлау һәм аны камилләштерүгә юнәлдерелгән тәкъдимнәр эзерләү;

9) район бюджеты үтәлеше турында, үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижәләре турында мәгълүмат эзерләү һәм район Советына, район Башлыгына шундый мәгълүмат тапшыру;

10) коррупциягә каршы юнәлтелгән чараларда вәкаләтләр чикләрендә катнашу;

11) Азнакай муниципаль районы составына керүче жирлекләр бюджетларына керткән район бюджеты акчаларын законлылыкка, нәтижәлелеккә (нәтижәлелеккә һәм экономиялүгә) контроль;

12) Тышкы муниципаль финанс тикшерүе өлкәсендә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Советы Уставы һәм норматив хокукый актлары белән билгеләнгән башка вәкаләтләр.

7. Контроль-хисап палатасы Рәисе муниципаль вазыйфа били.

Контроль-хисап палатасы рәисе Контроль-хисап палатасы эшчәнлегә белән житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра, дәүләт хакимияте органнарында һәм жирле үзидарә органнарында Контроль-хисап палатасын тәкъдим итә, Контроль-хисап палатасының отчетларына, бәяләмәләренә һәм җавапларына имза сала.

8. Контроль-хисап палатасы ел саен үз эшчәнлегә турында хисап эзерли, алар район Советына карауга жиберелә. Район Советы тикшергәннән соң, Контроль-хисап палатасы хисаплары Азнакай муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштырыла: <http://aznakayevo.tatar.ru>.

9. Дәүләт власте органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт органнары, бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнары, жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, Контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контролен, аларның вазыйфаи затлары, шулай ук федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары һәм аларның структур бүлекчәләре Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән срокларда Контроль-хисап палатасына аның запрослары буенча кирәкле мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшырырга тиеш.

10. Контроль-хисап палатасының мөһере, район гербы төшерелгән һәм үз исеме язылган бланклары бар.

11. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс белән тәмин итү район бюджетында Россия Федерациясе бюджеты чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

55 статья. Районның финанс-бюджет палатасы

1. Азнакай муниципаль районының финанс-бюджет палатасы район бюджетын үтәүне, район бюджеты проектларын төзүне һәм аның үтәлеше турындагы хисапны гамәлгә ашыручы даими эшләүче жирле үзидарә органы булып тора.

Финанс-бюджет палатасы жирле үзидарә башкарма органы структурасына керә. Финанс-бюджет палатасы район Советына хисап тотта.

2. Финанс-бюджет палатасы рәисе Азнакай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

3. Финанс-бюджет палатасы рәисе районның жирле үзидарә вазыйфаи заты булып тора, финанс-бюджет палатасы эшчәнлеге белән житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра.

4. Финанс-бюджет палатасының мөһере, район гербы сурәтләнгән һәм үз исеме язылган бланклары бар.

5. Финанс-бюджет палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджеты чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

6. Финанс-бюджет палатасы үз эшчәнлеген законнар, әлеге Устав һәм район Советы тарафыннан расланган Финанс-бюджет палатасы турындагы Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

56 статья. Районның милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы

1. Районның милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы үз вәкаләтләре цикләрендә муниципаль милек белән идарә итүне гамәлгә ашыручы, шул исәптән район милкендә булган жир кишәрлекләре, акцияләре, бурычлары (кертәмләр) Хужалык жәмгыятьләренәң устав капиталларында даими эшләүче жирле үзидарә органы булып тора.

Районның милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә районның муниципаль милек реестрын алып бара.

Районның милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы үз вәкаләтләрен тормышка ашырганда район башкарма комитетына хисап тотта.

2. Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы үз эшчәнлеген законнар, әлеге Устав һәм район Советы раслаган мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турындагы Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе Азнакай муниципаль районы башлыгы тәкъдиме белән район Башкарма комитеты житәкчесе итеп билгеләнә.

4. Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе районның жирле үзидарә вазыйфаи заты булып тора, милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы эшчәнлеген белән житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра.

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәндәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

5. Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы район гербы сурәтләнгән бланкларга, үзенәң исеме язылган мөһерләргә ия.

6. Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджеты чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

57 статья. Район сайлау комиссиясе

1. Район сайлау комиссиясе муниципаль сайлаулар, жирле референдум, депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затын чакыртып алу, район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне эзерләүне һәм үткәрүне оештыра.

2. Район сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары структурасына керми торган муниципаль орган булып тора.

3. Район сайлау комиссиясе федераль законнарда, Татарстан Республикасы Сайлау Кодексында билгеләнгән тәртиптә район Советы тарафыннан төзелә.

Район сайлау комиссиясе "Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатларын сайлау турында" 2005 елның 18 маендагы 51-ФЗ номерлы Федераль законның 82.1 статьясы нигезендә депутат мандатларын бүлүгә кертелгән кандидатлар исемлеген күрсәткән сәяси партияләр; Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97.1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатларның федераль исемлеген күрсәткән сәяси партияләр һәм башка сәяси партияләр; "Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатларын сайлау турында" 2005 елның 18 маендагы 51-ФЗ номерлы Федераль законның 82.1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр; яшәү, эш, хезмәт, уку урыны буенча сайлаучылар жыелышлары; район сайлау комиссиясе элеккеге составы; Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе нигезендә формалаша.

4. Район Советы кергән тәкъдимнәр нигезендә район сайлау комиссиясе эгъзаларының гомуми саныннан яртысын билгеләргә тиеш:

4. Совет Района обязан назначить половину от общего числа членов Избирательной комиссии Района на основе поступивших предложений:

1) Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасында депутат мандатларын, шулай ук "Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатларын сайлау турында" Федераль законның 82.1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатларның федераль исемлеген күрсәткән сәяси партияләр;

2) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын, шулай ук Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97.1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр.

3. Район Советы Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тәкъдимнәре нигезендә район сайлау комиссиясе эгъзаларының гомуми саныннан яртысын билгеләргә тиеш.

4. Район сайлау комиссиясенең вәкаләтләре срогы биш ел тәшкил итә.

5. Район сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш хокукы белән 8 эгъза күләмендә формалаштырыла.

6. Район сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанслар белән тәмин итү район бюджетында Россия Федерациясе бюджеты чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

7. Районның сайлау комиссиясе вәкаләтләре, аның эшчәнлеге тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән жайга салына. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе вәкаләтләре территорияль сайлау комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.

VIII Бүлек. РАЙОН ЖИРЛЕ ҮЗИДАРЭ ОРГАННАРЫНЫҢ ГРАЖДАНЛЫК-ХОКУКЫЙ ҺӘМ ФИНАНС ЭШЧӘНЛЕГЕ НИГЕЗЛӘРЕ

58 статья. Юридик зат хокукларына ия булган район жирле үзидарэ органнары

1. Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә юридик затның хокуклары район Советына һәм район Башкарма комитетына, районның Финанс-бюджет Палатасы, районның Милек һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасына бирелә.

2. Район Советы карары белән юридик зат хокукларына районның Контроль-хисап палатасы, район Сайлау комиссиясе, шулай ук район Башкарма комитеты структурасы нигезендә аның аерым органнарына бирелергә мөмкин.

59 статья. Районның жирле үзидарэ органнары юридик затлар буларак

1. Юридик зат хокукларына ия район жирле үзидарэ органнары-муниципаль казна учреждениеләре, идарэ итү функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төзелә торган һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик затлар сыйфатында дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

60 Статья. Районның жирле үзидарэ органнарын финанслау

1. Районның жирле үзидарэ органнары эшчәнлеген финанслар белән тәмин итү район бюджетының үз керемнәре хисабына гына тормышка ашырыла.

IX бүлек. РАЙОН БАШЛЫГЫНЫҢ, МУНИЦИПАЛЬ ВАЗЫЙФАЛАРНЫ БИЛӘҮЧЕ БАШКА ЗАТЛАРНЫҢ СОЦИАЛЬ ҺӘМ БАШКА ГАРАНТИЯЛӘРЕ

61 статья. Даими нигездә эшләүче Район Башлыгы һәм аның урынбасары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре

1. Район Башлыгы һәм аның урынбасары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре "Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принципнары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Муниципаль берәмлекнең вәкилле органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгзасы, Татарстан Республикасында жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында" 12.02.2009 елдагы 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә

бирелә.

(Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары редакциясендә)

62 статья. Район Советы депутаты, башка вазыйфай затлар эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутатка район Советы һәм аның органнары утырышларында катнашканда, район Советы йөкләмәләрен үтәү өчен район Советы тарафыннан билгеләнә торган күләмдә акчалата компенсация түләнә. Компенсация районда уртача хезмәт хакы күләменнән исәпләнгән сәгатъләп түләүне, шулай ук законнар нигезендә командировка чыгымнарын түләүне үз эченә ала.

2. Район Контроль-хисап палатасы аудиторлары һәм район сайлау комиссиясе әгъзаларына әлеге органнар эшендә катнашкан вакытта законнар, район Советы карарлары нигезендә акчалата компенсация түләнә.

3. Жирле бюджетлар акчаларын тотуны күздә тоткан өстәмә социаль һәм башка гарантияләр депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, даими нигездә жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы затларга һәм бу чорда пенсия яшенә житкән яисә эшкә сәләтлелеген югалткан затларга карата "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 5.1 өлеше нигезендә билгеләнә.

(3 пункт Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары белән кертелгән)

63 статья. Район башлыгы, район Советы депутатларының кагылгысызлык гарантияләре

1. Район Советы депутатлары, шул исәптән район Башлыклары, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка жәлеп иткәндә, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр башкарганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын исәпкә алганда, оператив-эзләү чараларын үткәргәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

2. Федераль закон нигезендә, район Советы депутаты әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм аның район башлыгы статусына туры килгән башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре срогы чыкканнан соң да, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге Нигезләмә Район Советы депутаты тарафыннан мыскыл итү, яла ягу яки башка хокук бозулар, федераль закон белән каралган җаваплылыкка тартылган очраklar өчен кагылмый.

Х Бүлек. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ҺӘМ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРНЫҢ ЖАВАПЛИЛЫГЫ

64 статья. Район жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының җаваплылыгы

Район жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары федераль законнар нигезендә район халкы, дәүләт, физик һәм юридик затлар алдында җаваплы.

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

65 статья. Район Советы депутатларының район халкы алдында җаваплылыгы

1. Район Советы депутатларының, шул исәптән район башлыгының, район халкы алдында җаваплылыгы депутат итеп аны сайлаган район халкының ышанычын югалту нәтижәсендә башлана.

2. Ышанычны югалткан район Советы депутаты, шул исәптән район башлыгы, җирлекнең вәкиллеке органы депутаты буларак, әлеге Устав һәм җирлек Уставы нигезендә тиешле җирлек сайлаучылары тарафыннан кире алынырга мөмкин.

66 статья. Район җирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының дәүләт алдында җаваплылыгы

Федераль закон нигезендә район Советының, район башлыгының, район Башкарма комитеты җитәкчесенең дәүләт алдында җаваплылыгы Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм әлеге Уставны бозган очракта, шулай ук районның җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен тиешенчә үтәмәгән очракта, тиешле суд карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

67 статья. Район җирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының физик һәм юридик затлар алдында җаваплылыгы

Район җирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының физик һәм юридик затлар алдында җаваплылыгы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә башлана.

XI Бүлек. РАЙОННЫҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ

68 статья. Районның муниципаль хокукый актлары системасы

1. Районның муниципаль хокукый актлары системасына керә:

1) Район Уставы;

2) җирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар;

3) район Советының норматив һәм башка хокукый актлары;

4) әлеге Уставта каралган район башлыгының, Башкарма комитетның, башка җирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының хокукый актлары.

2. Район Уставы һәм җирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар муниципаль хокукый актлар системасында югары юридик көч актлары булып тора, турыдан-туры гамәлдә һәм районның бөтен территориясендә кулланыла.

Башка муниципаль хокукый актлар җирле референдумда кабул ителгән әлеге Уставка һәм хокукый актларга каршы килергә тиеш түгел.

3. Жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителгән муниципаль хокукый актлар районның бөтен территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш.

4. Муниципаль хокукый актларны үтәмэгән өчен гражданнар, оешма житәкчеләре, дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарэ органнарының вазыйфаи затлары федераль законнар һәм административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә жаваплы.

5. Районның муниципаль хокукый актлары Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституциячел законнарға, федераль законнарға һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларына, шулай ук Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларына каршы килергә тиеш түгел.

6. Муниципаль хокукый актлар юкка чыгарылырга яисә аларның гамәле тиешле муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлары суд тарафыннан, ә жирле үзидарэ органнары тарафыннан үзләренә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны жайга салучы өлешендә - Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы йә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы тарафыннан туктатылырга мөмкин.

Норматив характерга ия булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең тиешле күрсәтмәсен алган очракта, жирле үзидарэ органы яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан кабул ителгән (чыгарган) жирле үзидарэ органы яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан кичекмәстән туктатыла. Алынган күрсәтмәнең үтәлеше турында жирле үзидарәнең башкарма-боеру органнары яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә өч көн эчендә, ә жирле үзидарәнең вәкиллекле органнары - алар тарафыннан карар кабул ителгән көннән алып өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиеш.

(абзац Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары белән кертелгән)

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне турыдан-туры район гражданнары тарафыннан хәл итү гражданнарның жирле референдумда белдерелгән турыдан-туры белдерүләре юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Әгәр район халкын турыдан-туры белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукый актны кабул итү (чыгару), жирле үзидарэ органы яисә әлегә актны кабул итү (чыгару) компетенциясенә кергән районның жирле үзидарэ вазыйфаи заты кабул итү (бастырып чыгару) таләп ителә икән, референдумда кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү срогын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

3. Халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен кирәкле муниципаль хокукый акт чыгару срогын бозу контракт нигезендә гамәлгә ашырыла торган район Башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрән вақытыннан алда туктату яисә район Советы вәкаләтләрән вақытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

70 статья. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар төрләрә

1. Аларга йөкләнгән вәкаләтләрне үтәү йөзеннән районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары түбәндәге муниципаль хокукый актлар чыгара:

1) Район Советы-район Советы карарлары;

2) район башлығы-район башлығы карарлары һәм боерыклары;

3) район Башкарма комитеты житәкчесе-район Башкарма комитеты житәкчесе карарлары һәм боерыклары.

2. Районның башка вазыйфаи затлары әлегә Устав белән билгеләнгән үз вәкаләтләрә чикләрендә, аларның статусын билгеләүче бүтән муниципаль хокукый актларда күрсәтмәләр һәм боерыклар чыгара.

71 статья. Муниципаль хокукый актларны әзерләү

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары район Башлығы, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициативалы төркемнәрә, Азнакай шәһәр прокуроры, шулай ук районның Контроль-хисап Палатасы, районның Финанс-бюджет палатасы һәм районның Милек һәм жир мөнәсәбәтләрә Палатасы тарафыннан кертелә ала.

2. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертү тәртибе, аларга кушып бирелә торган документларның исемлегә һәм формасы район Советы Регламенты, район Башлығы, район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителгән көнгә кадәр 10 көн кала норматив хокукый актлар проектлары Азнакай шәһәр прокуратурасына коррупциягә каршы экспертиза үткәрү өчен тапшырыла. Проектлар норматив хокукый актта коррупциоген факторларның булмавы турында бәяләмәне теркәп, тиешле норматив хокукый акт проектын әзерләгән әлегә вазыйфаи зат тарафыннан прокуратурага тапшырыла.

72 статья. Район Советының хокукый актлары

1. Район Советы үз компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча район территориясендә үтәләрә тиешле кагыйдәләрне билгеләүче карарлар, район башлығының отставкага китүен бетерү турында карар, шулай ук район Советы Регламенты һәм район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрә буенча башка карарлар кабул итә.

2. Район Советы карарлары, законнар белән билгеләнгән очрактан тыш, район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул

ителә.

3. Жирле салымнар һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм гамәлдән чыгаруны, район бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыруны күздә тоткан Совет карарлары район Советы каравына бары тик район Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән яки аның бәяләмәсе булганда гына кертелә ала. Әлеге бәяләмә район Советына карар проектын район башкарма комитетына тәкъдим иткән көннән алып утыз көн эчендә тапшырыла.

4. Район Советы карарлары район башлыгы тарафыннан кабул ителгән көннән өч көн эчендә имзалана һәм әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә халыкка хәбәр ителә.

5. Район башлыгы кул куйганнан соң 30 көн эчендә әлеге вазифаи зат тарафыннан коррупциягә каршы экспертиза үткәрү өчен Азнакай шәһәр прокуратурасына жиберелә.

73 статья. Район башлыгының хокукый актлары

Район башлыгы законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары белән билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре, шулай ук аның компетенциясенә әлеге Устав һәм "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар буенча хокукый актлар чыгара.

Район Башлыгының хокукый акты коррупция факторлары юклыгы турында бәяләмә белән 30 көн эчендә әлеге проектны эзерләгән вазифаи зат тарафыннан коррупциягә каршы экспертиза үткәрү өчен Азнакай шәһәр прокуратурасына жиберелә.

74 статья. Район Башкарма комитеты житәкчесенең хокукый актлары

Башкарма комитет житәкчесе район Башкарма комитетының законнарда, әлеге Устав һәм район Советы карарлары белән билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр һәм район жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр, шулай ук район Башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча күрсәтмәләр чыгара.

Район Башкарма комитеты житәкчесенең хокукый акты коррупция факторлары юклыгы турында бәяләмәне теркәгәннән соң 30 көн эчендә аның проектын эзерләгән вазифаи зат тарафыннан коррупциягә каршы экспертиза үткәрү өчен Азнакай шәһәр прокуратурасына жиберелә.

75 статья. Муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка хәбәр итү) һәм аларның үз көченә керү тәртибе

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

1. Карарлар район Башлыгы кул куйган көннән үз көченә керә, әгәр дә әлеге

караp белән башкасы билгеләнмәгән булса.

Салымнар һәм жыемнар турында район Советының хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

Район Уставын кабул итү яки әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турындагы район Советы карарлары Федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

2. Район башлығының, район Башкарма комитеты житәкчесенең, жирле үзидарәнең башка вазыйфай затларының хокукый актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, кул куелган көннән үз көченә керә.

3. Һәр муниципаль хокукый актта аның реквизитлары булырга тиеш: аңа кул кую датасы (район Советы тарафыннан кабул ителгән хокукый актлар өчен - шулай ук аны кабул итү көне), теркәү номеры, хокукый актка кул куйган вазыйфай затның исеме.

4. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, гамәлгә куючы Район булган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр үз көченә керә:

- аларны массакуләм мәгълүмат чараларында - "Маяк" газетасында рәсми басылып чыкканнан соң (алга таба текст буенча-бастырып чыгару);

-яки районның рәсми сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштыру юлы белән халыкка игълан итү [http://aznakayevo.tatar.ru](http://aznakayevo.tatar.ru;);

-яки "Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында" түбәндәге адрес буенча урнаштыру: <http://pravo.tatarstan.ru>.

Муниципаль хокукый актны бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) басма массакуләм мәгълүмат чарасы чыгу датасы күрсәтелергә тиеш.

(4 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрәндәге 166-24 номерлы карары редакциясендә)

5. Район бюджеты турында район Советы карарлары, аның үтәләше турындагы хисап, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турында, район Советы, район башлығы, район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан кабул ителгән башка норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлардан яки аларның федераль закон белән чикләнгән белешмәләре булган аерым нигезләмәләрдән тыш, аларга кул куелган көннән ун көн эчендә рәсми рәвештә басылып чыгарга (игълан ителгән) тиеш.

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәндәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

6. Шулай ук жирле референдум билгеләү, районны үзгәртү, район башлығын

һәм аның урынбасарларын сайлау, район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү һәм законнар нигезендә башка актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) мәжбүри.

7. Бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукый актның реквизитлары күрсәтелә.

Төшереп калдырылды. - Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрәндәге 166-24 номерлы карары.

8. Жирле референдумда (гражданныр жыенында) кабул ителгән карарларның хокукый актлары рәвешендә рәсмиләштерелгән муниципаль норматив хокукый актлар Татарстан Республикасы Муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

9. Законнар яки әлеге Устав нигезендә мәжбүри булмаган муниципаль хокукый актлар бастырып чыгару (халыкка игълан итү) аларның органнарын яки районның жирле үзидарә вазыйфаи затларын чыгарган карар буенча бастырып чыгарылырга (халыкка игълан ителергә) мөмкин.

10. Муниципаль норматив хокукый актлар үз көчләрен югалткан һәм түбәндәге нигезләр буенча гамәлдән чыккан дип санала:

- а) яна кабул ителгән муниципаль норматив хокукый акт текстындагы чынлыктагы карарны юкка чыгару турында турыдан-туры күрсәтмә нәтижәсендә;
- б) әлек гамәлдә булган муниципаль норматив хокукый актны алмаштырган яна муниципаль норматив хокукый акт кабул ителүгә бәйле;
- в) муниципаль норматив хокукый актта билгеләнгән гамәлдә булу срогы чыкканнан соң.

ХII Бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ

76 статья. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу

1. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне дә кертеп, муниципаль хезмәткәр статусын, муниципаль хезмәт узу шартларын һәм тәртибен дә кертеп, "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт турында" 2009 елның 17 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм муниципаль хокукый актлар белән гамәлгә ашырыла.

ХIII бүлек. РАЙОННЫҢ ИКЪТИСАДИ НИГЕЗЕ

77 статья. Районның икътисади нигезе

Районның икътисади нигезен районның муниципаль милкендә булган

мөлкәте, район бюджеты акчасы, шулай ук районның милек хокуклары тәшкил итә.

78 статья. Районның муниципаль мөлкәте

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

1. Район милкендә булырга мөмкин:

1) әлеге Уставның 7 статьясында билгеләнгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

2) федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары белән билгеләнгән очрақларда жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт шулай ук "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле үзидарә органнарының аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт;

3) район Советының норматив хокукый актлары нигезендә жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләре эшчәнлеген тәмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

4) район жирле үзидарә органнарына федераль законнар белән бирелгән һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итү өчен кирәкле мөлкәт (әлеге Уставның 7 статьясы);

5) әлеге Уставның 8 статьясы нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 1 һәм 1.1 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.

2. Районда әлеге статьяның 1 өлеше таләпләренә туры килми торган мөлкәткә милек хокукы барлыкка килгән очрақларда күрсәтелгән мөлкәт яңадан рәсмиләштерелгә (милекнең максатчан билгеләнешен үзгәртү) яки читләштерелгә тиеш. Мондый мөлкәтне алу тәртибе һәм сроклары федераль закон белән билгеләнә.

79 статья. Районның муниципаль милегенә ия булу, аннан файдалану һәм эш итү

1. Әлеге устав белән билгеләнгән Вәкаләтләргә чикләүне исәпкә алып, район жирле үзидарә органнары муниципаль милек белән Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм алар нигезендә кабул ителә торган район жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә мөстәкыйль рәвештә файдалана һәм эш итә.

2. Районның жирле үзидарэ органнары муниципаль милекне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарэ органнарына вакытлыча яки даими файдалануга тапшырырга, читләштерергә, федераль законнар нигезендә башка килешүләр төзөргә хокуклы.

3. Жирле үзидарэ органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте, федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек реестрларын алып бара.

80 статья. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары

1. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары федераль законнар нигезендә район Советы карарлары белән билгеләнә.

2. Муниципаль милекне файдаланудан һәм хосусыйлаштырудан керемнәр район бюджетына керә.

81 статья. Муниципальара предприятиеләр, учреждениеләр һәм хужалык жәмгыятьләре

1. Район әлеге устав белән билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзөргә, үзгәртеп корырга һәм бетерергә, хужалык жәмгыятьләре, шул исәптән жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле муниципальара жәмгыятьләр төзүдә катнашырга хокуклы. Гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләргә карата вәкаләтле жирле үзидарэ органнары гамәлгә ашыра.

2. Гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарэ органнары муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенә максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслыйлар, әлеге предприятие һәм учреждение житәкчеләрен вазыйфага билгелиләр һәм вазыйфадан азат итәләр, әлеге Уставта каралган тәртиптә аларның эшчәнлегенә турындагы хисапларны тыңлыйлар.

3. Районның жирле үзидарэ органнары муниципаль бюджет учреждениеләре йөкләмәләре буенча район исеменнән субсидияле жавап бирәләр һәм федераль законда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә аларның үтәләшен тәэмин итәләр.

82 статья. Муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән районның жирле үзидарэ органнары арасындагы мөнәсәбәтләр

Районның жирле үзидарэ органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мөнәсәбәтләре, әгәр федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән башкасы билгеләнмәгән булса, килешү нигезендә төзелә.

XIV бүлек. РАЙОННЫҢ ФИНАНС НИГЕЗЕ

83 статья. Район Бюджеты

1. Районның үз бюджеты бар.

2. Район бюджеты Район Советының норматив хокукый акты рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Район бюджетында районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән керемнәр һәм районның жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәмин итү өчен бирелгән субвенцияләр, шулай ук әлеге керемнәр һәм субвенцияләр исәбенә гамәлгә ашырыла торган район бюджетының тиешле чыгымнары аерым карала.

4. Район жирле үзидарә органнары федераль законнарда һәм алар нигезендә кабул ителә торган Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә федераль дәүләт хакимияте органнарына һәм (яки) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына район бюджеты үтәләше турында хисаплар тапшыралар.

84 статья. Районда бюджет процессы

1. Район бюджетын формалаштыру, раслау, үтәү һәм аның үтәләшен контрольдә тоту районның жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль башкарыла. Район бюджетын формалаштыру, раслау һәм үтәү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

2. Район бюджеты проекты, район бюджетын раслау турында, аның үтәләше турында еллык отчет, район бюджетын үтәү барышы һәм жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре саны турында квартал саен мәгълүматлар, аларның хезмәт өчен түләүгә факттагы чыгымнарны күрсәтеп, рәсми бастырып чыгарылырга тиеш (халыкка игълан ителергә).

(Азнакай район Советының 2015 елның 7 декабрәдәге 17-3 номерлы карары редакциясендә)

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар проектын район Советына керткәннән соң кабул ителгән салымнар һәм җыемнар турында район Советының норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертүне күздә тотат торган норматив хокукый актлары чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган карар проектын үз эченә алырга тиеш.

(3 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

4. Район бюджеты проекты район Советының муниципаль хокукый акты нигезендә өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәгә 361-52 номерлы карары редакциясендә)

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты районның чыгым йөкләмәләрен финанс ягыннан тәмин итү максатларында районның социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

6. Абзац тешереп калдырылган. - Азнакай район Советының 29.01.2014 ел № 289-40 карары.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты район Башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Устав нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм срокта төзелә.

7. Район бюджеты проектының төзү моңа нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә карата таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Жыенына Юлнамасы нигезләмәләре;

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- Россия Федерациясе таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре;

- социаль-икътисадый үсеш фаразы;

- озак сроклы чорга бюджет фаразлары проекты (бюджет фаразлары проекты, бюджет фаразлары проекты);

- муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәрешләр проектлары).

(7 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәгә 361-52 номерлы карары редакциясендә)

8. Район бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе субъектлары законнары, район Советының муниципаль хокукый актлары (бюджет турындагы законнарны (карарлардан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

(8 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәгә 361-52 номерлы карары редакциясендә)

9. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында район Советы карарында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар белән билгеләнмәгән очракта жирлекләр бюджетлары арасында керемнәрне бүлү нормативлары булырга тиеш.

(9 өлеш Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

10. Район бюджеты турындагы карар белән раслана:

- район бюджеты керемнәренә Баш администраторлары Исемлеге;

- район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

- бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре һәм төркемчәләре), максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программаның программалаштырылмаган юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре һәм төркемчәләре (яисә төркемчәләре), максатчан статьялары (муниципаль берәмлекләр), максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программа булмаган юнәлешләре буенча), бюджет чыгымнары төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре һәм төркемчәләре (төркемчәләре һәм төркемчәләре), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очрактарда һәм Федерация, Татарстан Республикасы законы, район Советы карары;

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гомуми норматив йөкләмәләргә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм (яисә) башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

- план чорының беренче елына район бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмдә шартлы расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар хисабына каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына район бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмдә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән);

(Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелдәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

- чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтелгән;

- район бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, район Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы.

(абзац Азнакай район Советының 30.04.2015 н 361-52 карары белән кертелгән; Азнакай район Советының 29.01.2014 ел, № 289-40, 07.12.2015 ел, № 17-3 карарлары редакциясендә)

11. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проекты план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен аныклай һәм төзелә торган бюджет чорының икенче елы күрсәткечләрен раслай

Район бюджетының расланган план чоры параметрларын төгәлләштерү күздә тотыла:

1) Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проектына карау предметы булган күрсәткечләр аныклығын раслау;

2) район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыру яки кыскарту йә аңа өстәмә максатчан статьялар һәм (яки) чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен кертү.

12. Район бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта район Советына Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

(12 өлеш Азнакай район Советының 2015 елның 30 апрелендәге 361-52 номерлы карары редакциясендә)

13. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проектыны төзү Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган федераль законнар нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

14. Район башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проектына алымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча район Советы каравына кертә.

15. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы

карау проектын карау һәм аны район Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан район бюджеты турындагы карар үз көченә керүне, шулай ук әлеге карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 184.1 статьясы нигезендә күрсәткечләрне һәм характеристикаларны раслауны күздә тотарга тиеш.

(15 өлеш Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

16. Район бюджеты турындагы карар, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм (яки) район бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Район бюджеты турындагы карар аны билгеләнгән тәртиптә кул куйганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

17. Районның жирле үзидарә органнары район бюджетының баланслылыгын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрән жайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру буенча билгеләнгән федераль законнарны һәм Татарстан Республикасы законнарын үтәүне, муниципаль бурыч күләме һәм структурасын, районның бюджет йөкләмәләрен үтәүне тәмин итәләр.

18. Район бюджеты керемнәре Россия Федерациясенә бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

19. Район бюджеты чыгымнары Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган формаларда гамәлгә ашырыла.

20. Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән очрактан тыш, дәүләт хакимиятенә федераль органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрән финанслауга район бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

21. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Районның капитал салулар программасына кертелгән смета бәясен 10 млн. сумнан артык булган инвестиция проектлары нигезендә муниципаль милек капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре һәр инвестиция проекты буенча аерым һәм тиешле чыгымнарның төре буенча чыгымнарның Ведомство структурасы составында район бюджеты турындагы карарда чагылдырыла.

85 статья. Муниципальара характердагы жирле эһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү чыгымнары

1. Район составына керүче жирлекләргә муниципальара характердагы жирле эһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү өчен район бюджеты чыгымнарын гамәлгә

ашыруга бюджетара субсидияләр күчерелергә мөмкин:

1) район чикләрендә торак пунктлар, күперләр һәм башка транспорт инженерлык корылмалары арасында гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын карап тоту һәм төзү, федераль һәм республика әһәмиятендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм башка транспорт инженерлык корылмаларыннан тыш;

2) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү һәм район чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен шартлар тудыру;

3) район территориясендә ашыгыч медицина ярдәме (санитар-авиация), амбулатор-поликлиника һәм хастаханә учреждениеләрендә беренчел медик-санитар ярдәм, йөклелек чорында һәм бала тапканнан соң хатын-кызларга медицина ярдәме күрсәтүне оештыру;

4) опека һәм попечительлек;

5) көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртүне оештыру.

2. Күрсәтелгән бюджетара субсидияләрнең күләме район Советы карары һәм жирлекләрнең вәкиллеке органнары карарлары белән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә раслана.

3. Жирлек жирле үзидарә органы тарафыннан район бюджеты турында район Советы карарының район бюджетына бюджетара субсидияләрне күчерү өлешендә үтәлмәгән очракта бюджетара субсидияләр суммасы федераль салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан, региональ һәм жирле салымнардан Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп, район финанс-бюджет палатасы билгеләгән тәртиптә алынган керемнәр хисабына түләтелә.

86 статья. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу

(Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары редакциясендә)

1. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуны гамәлгә ашыру "Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында" 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

(1 өлеш Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары редакциясендә)

2. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өчен районның жирле бюджеты акчалары исәбеннән түләнә.

(Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары редакциясендә)

3. Төшереп калдырылды. - Азнакай район Советының 2014 елның 12 августындагы 316-45 номерлы карары)

87 статья. Район гражданның үзара салым акчасы

1. Гражданның үзара салым акчалары дигәндә жирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләргә хәл итү өчен гражданның бер тапкыр түләүләргә аңлашыла. Гражданның үзара салым түләүләргә күләме абсолют зурлыкта, аларның саны район халкының гомуми санынан 30 проценттан артып китә алмаган һәм алар өчен түләүләргә күләме кимергә мөмкин булган аерым категорияләрдән тыш, районның барлык халкы өчен тигез билгеләнә.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән гражданның бер тапкыр бирелә торган түләүләргә кергү һәм куллану мәсьәләләргә жирле референдумда хәл ителә.

3. Жирле референдум карары басылып чыкканнан соң район Башкарма комитеты гражданның бер тапкыр түләнгән торган түләүләргә жыю турында карар чыгарганнан соң:

1) район территориясендә урнашкан Россия банкы учреждениесендә гражданның үзара салым акчаларын аккумуляцияләү өчен махсус счет ача;

2) референдум карары белән каралган эшләргә үтәлешен оештыра һәм әлеге карар нигезендә каралган тәртиптә район гражданны алдында аларның үтәлеше турында хисап тотат;

4. Гражданның үзара салым акчалары район бюджетының үз керемнәренә керә.

88 статья. Районның муниципаль бурыч алулары (муниципаль бурыч)

1. Район бюджеты кытлыгын финанслау һәм бурыч йөкләмәләргә каплау максатларында муниципаль эчке бурыч алуны гамәлгә ашырырга хокукы.

2. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы район исемнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә районның Башкарма комитетына бирелә.

3. Агымдагы финанс елы башына район бюджетының калган акчалары район Советының хокукый акты белән билгеләнгән күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләргә каплау һәм район исемнән төзелгән товарлар белән тәмин итүгә, эшләр башкаруга, әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле хезмәтләр күрсәтүгә, район бюджеты турында район Советы карары белән каралган очракларда әлеге максатларга файдаланылмый калган бюджет ассигнованиеләргә суммасын арттыруга юнәлдерелергә мөмкин.

(3 өлеш Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы

карары редакциясендә)

89 статья. Бюджет хисабы. Район бюджеты үтөлеше турында еллык хисап

1. Районның бюджет хисаплылыгы еллык.

2. Районның бюджет хисаплылыгы районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жылма бюджет хисаплылыгы нигезендә төзелә һәм район башкарма комитетына тапшырыла.

3. Еллык хисап үтөлеше турында район бюджеты раслана тиеш карары белән район Советы.

4. Ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, әлеге Устав белән билгеләнгән тәртиптә, районның Контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жирлекнең вәкиллекле органы мөрәжәгәте буенча авыл жирлегә бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның Контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

5. Район башкарма комитеты агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә эзерләү өчен район бюджеты үтөлеше турында хисап бирә. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә 1 айдан да артмаган вакытка башкарыла.

6. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә район башкарма комитетына бер үк вакытта жибәреләсе Контроль-хисап органы тарафыннан тапшырыла.

7. Ел саен агымдагы финанс елының 1 маеннан да соңга калмыйча район Башкарма комитеты хисап финанс елында район бюджеты үтөлеше турында еллык отчетны, район бюджеты үтөлеше турында район Советы Карары проектын, районның берләштерелгән бюджетын үтәү турында бюджет хисаплылыгын һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документларны теркәп тапшыра.

8. Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча район Советы район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны раслау яки кире кагу турында Карар кабул итә.

Район бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап район Советы тарафыннан кире кагылган очракта, ул дөрөс булмаган яки тулы булмаган мәгълүматлар чагылдыру фактларын бетерү һәм 1 айдан артмаган вакытка кабат тапшыру өчен

кире кайтарыла.

9. Район бюджеты үтөлеше турындагы карар белән хисап финанс елында район бюджеты үтөлеше турындагы хисап раслана.

Хисап финанс елында район бюджеты үтөлеше турындагы район Советы карарына аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча район бюджеты керемнәре;

2) керемнәр төрләре, керемнәр подвидлары кодлары, дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясе буенча район бюджеты керемнәре;

3) район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча район бюджеты чыгымнары;

4) бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча район бюджеты чыгымнары;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары кодлары буенча;

7) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү.

90 статья. Районның жирле бюджеты үтөлеше

1. Районның жирле бюджеты Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Район бюджеты кассаларның бердәмлегенә һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуына нигезләнә.

3. Район бюджеты үтөлешенә касса хезмәте күрсәтү, район бюджеты акчаларын алучыларның шәхси счетларын ачу һәм алып бару Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Район бюджетының үтөлеше районның жыелма бюджет язмасы һәм районның касса планы нигезендә оештырыла.

91 статья. Муниципаль финанс контроле

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

1. Муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукый актлар үтөлешен тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, шулай ук алдан чарасы

күрелгән һәм эзлекле була ала.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле район Башкарма комитеты органнары (вазыйфаи затлар) булып торучы муниципаль финанс тикшерүе органнарының контроль эшчәнлегә булып тора.

4. Беренчел контроль район бюджетын үтәү барышында бюджет хокук бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алга таба контроль район бюджетын үтәү нәтижәләре буенча, аларның үтәлеше, исәп-хисапларның дөрөсләгән билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

XV бүлек. РАЙОН УСТАВЫН КАБУЛ ИТҮ. ӘЛЕГЕ УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР ҺӘМ ӨСТӘМӘЛӘР КЕРТҮ

92 статья. Район Уставы проекты эзерләү, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү тәртибе

1. Район Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында район Советы карары проекты район Советына, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициативалы төркемнәре тарафыннан кертелә ала.

2. Район Уставы проекты, әлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проекты эзерләү өчен район Советы карары белән махсус комиссия төзелә ала. Күрсәтелгән комиссия эшендә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре, экспертлар чакырылырга мөмкин.

3. Район Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында район Советы карары проекты аларны карап тикшерелгән көнгә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча басма масакүләм мәгълүмат чараларында (алга таба текст буенча басылып чыгу) яисә Азнакай муниципаль районының Интернет мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерелергә тиеш: <http://aznakayevo.tatar.ru> Азнакай муниципаль районының авыл жирлекләрендә урнаштырылган мәгълүмат стендларында, Азнакай муниципаль районының китапханә системасы учреждениеләрендә (алга таба - халыкка игълан итү) урнаштыру юлы белән бер үк вакытта бастырып чыгару яки халыкка игълан итү өчен билгеләнгән тәртибе буенча тәкъдимнәр исәпкә алу әлеге Устав проекты, әлеге карар проекты буенча район советы, шулай ук гражданның катнашу тәртибе, аның фикер алышу.

Муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук муниципаль берәмлек Уставына Россия Федерациясе Конституциясе,

федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнары нигезләмәләрен әлеге уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очракта, гражданның аның фикер алышуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) таләп ителми.

(Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары редакциясендә)

4. Район Уставы проекты буенча, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында район Советы Карары аларны карап тикшерер алдыннан район Советы утырышында әлеге Уставның 16 статьясы нигезендә ачык тыңлаулар үткәрелә.

(Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы 104-17 номерлы карары редакциясендә)

5. Район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелә муниципаль хокукый акт, ул рәсмиләштерелергә мөмкин:

1) аның рәисе һәм район башлыгы кул куйган район Советы карары йә район башлыгы, район Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы;

2) аерым норматив хокукый акт, кабул ителгән карары белән район Советы һәм подписаным район башлыгы. Бу очракта әлеге хокукый актта район Советының аны кабул итү турындагы карары реквизитлары куела. Район Советының мондый карарына район Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү рөхсәт ителми.

(5 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрәндәге 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

6. Район Уставын Федераль законга туры китерү, Татарстан Республикасы законы белән әлеге закон актларында билгеләнгән срукта гамәлгә ашырыла. Әгәр федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән күрсәтелгән срок билгеләнмәгән булса, район Уставын Федераль законга туры китерү сругы, Татарстан Республикасы законы белән тиешле федераль закон, Татарстан Республикасы Законы үз көченә керү датасын, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проектының гавами тыңлауларында фикер алышуны, гражданныр тәкъдимнәрен, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы утырышларының вакытлылыгы, мондый муниципаль хокукый актны дәүләт теркәвенә алу һәм рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) вакытларын исәпкә алып билгеләнә һәм, кагыйдә буларак, алты айдан да артмаска тиеш.

(6 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 22 мартындагы карары белән кертелде)

7. Район Уставын яңа редакциядә бәян итү район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт белән рөхсәт ителми. Бу очракта районның яңа Уставы кабул ителә, ә элек районның гамәлдәге Уставы һәм

ана үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актлар районның яна Уставы үз көченә кәргән көннән үз көчен югалткан дип таныла.
(7 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрдәгә 166-24 номерлы карары белән кертелгән)

93 статья. Район Уставын кабул итү, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү тәртибе

1. Район Уставы проектын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар проектын карап тикшерү район Советы тарафыннан район Советы Регламенты нигезендә ике укуларда да ким булмаган күләмдә гамәлгә ашырыла.

2. Район Уставы проектын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проектын беренче укылышта кабул иткәннән соң әлеге проект район башлыгы тарафыннан әлеге Уставның 69 статьясындагы 1 пунктында күрсәтелгән хокук чыгару инициативасы хокукына ия башка субъектларга төзәтмәләр кертү өчен район Советы депутатларына жибәрелә.

3. Уставына район, карар район Советы үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Уставына кабул ителә күпчелек тавыш белән билгеләнгән саныннан район Советы депутатлары.

94 статья. Район Уставының үз көченә керү тәртибе, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар

(Азнакай район Советының 2014 елның 29 гыйнварындагы 289-40 номерлы карары редакциясендә)

1. Район Уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында район Советы карары кабул ителгәннән соң 15 көн эчендә район башлыгы тарафыннан муниципаль берәмлекләрнең уставларын теркәү өлкәсендә башкарма хакимиятнең федераль органы территорияль органына жибәрелә.

2. Устав Района, решение Совета Района о внесении изменений и дополнений в Устав подлежат официальному опубликованию (обнародованию) после их государственной регистрации и вступают в силу после их официального опубликования и обнародования путем размещения на официальном сайте Азнакаевского муниципального района в информационно-телекоммуникационной сети Интернет по веб-адресу: <http://aznakayevo.tatar.ru>. Глава Района обязан опубликовать (обнародовать) зарегистрированные Устав, решение Совета Района о внесении изменений и дополнений в Устав в течение семи дней со дня его поступления из территориального органа уполномоченного федерального органа исполнительной власти в сфере регистрации уставов муниципальных образований.

3. Район Уставына кертелгән һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү (район Уставын федераль законнарда туры китерү, шулай ук вәкаләтләрне, вәкаләтләр сөргын, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларын сайлау тәртибен үзгәртү очракларыннан тыш), әлеге үзгәрешләр һәм өстәмәләр

кертү турында муниципаль хокукый актка кул куйган район башлыгы вәкаләтләре срогы чыкканнан соң үз көченә керә.

(3 өлеш Азнакай район Советының 2017 елның 27 декабрендәге 166-24 номерлы карары редакциясендә)

Рәис урынбасары

Н.М.НӘГҮЙМОВ